

News Cafe

Bernardin, Obala 4f
odprt za Vas vse dni v letu
od 8. do 1. ure
tel. 05/ 674 10 04

Nudimo Vam zajtrke preko celega dne, toaste, odprte velikane, burgerje, testenine, solate, hrustljave perutničke, mehiški program, lasagne, kalamare, sladoledne specialitete,... pa kaj bi naštevali - pridite in se prepričajte!
Vabljeni!

K Banka Koper

KLIMA NAPRAVE PANASONIC MITSUBISHI TOSHIBA

- ugodno posredovanje kreditov Banke Koper
- brezplačno svetovanje in ogled prostorov
- servis in vzdrževanje zagotovljeno
- garancija do 5 let na kompresor

SVETOVANJE-MONTAŽA-PRODAJA-SERVIS

INŠTALACIJE TRAMONTAL

Edvard Brajko s.p.

Lucija

GSM: 041/628-658

Portoroški turizem

Portorož je na razpotju. Na enem odcepu se nadaljuje masovni turizem, drugi pelje v elitni turizem. Ta odcep se še gradi, a trasa stoji na stari opuščeni cesti.

Turizem se je spreminjal povsod po svetu: že davno so ga začeli romarji. Dolgo so potovali le premožni in izobraženi, željni novih spoznanj, duhovne hrane, zdravja in novih stikov. Pred desetletji je turizem prerastel v selitve delavskih množic na počitnice, kjer so se utrujeni, naveličani vsakodnevnega lova za denar, lahko spočili, se razvedrili in se okrepili.

Množični turizem v Portorožu se je začel v 70. letih, z izgradnjo **Staneta Dolanca**, da ne bomo hlapčevali tuji gospodi, s teorijo **Edvarda Kardelja** o enakomerni razdelitvi dobrin, z mednarodnimi krediti za izgradnjo turističnih objektov za evropski delavski razred, z dolgoletnim ukinjanjem piranske gimnazije, ki da je ne rabimo v naši turistični srenji.

Množični turizem prinaša nasilje in potrošniško navlako. V Portorožu ga spoznamo po plastičnih smetnjakih, ceneni trgovski krami, avtomobilski pločevini in ceneni glasbi. Zahteva po takojšnjem zaslužku je skrčila trgovsko in gostinsko ponudbo. Največ je zlatarn in športnih trgovin, picerij in slaščičarn. Visoke najemnine ne zmore noben knjigar.

Portoroško kopališče vabi goste s popusti. Parkirišče, vstop na plažo, senčnik, ležalnik in kosilo, vse to dobiš za 3000 tolarjev.

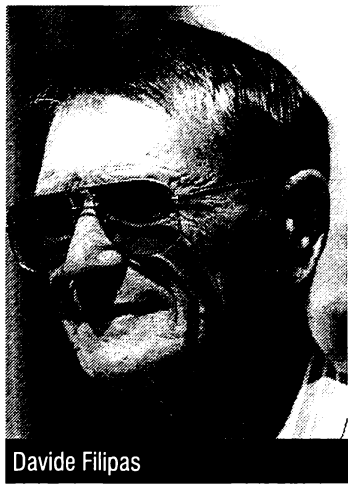
Portoroško kopališče je "javno", odprto za vse. Poleg hotelskih gostov se radi kopajo tudi domačini, njihovi sorodniki in gostje, turisti iz počitniških domov, enodnevni turisti in mladi popotniki, ki pre-

nadaljevanje na 3. strani

Razstava lesenih izdelkov v Piranu

V dvorani Krajevne skupnosti na Levstikovi ulici v Piranu si je bilo junija mogoče ogledati razstavo tesarjev Davida Filipasa in Alda Alessia. Davide Filipas je bil zaposlen kot tesar v nekdanji ladjedelnici na Bernardinu, kjer je nekaj časa delal tudi Aldo Alessio. Ob upokojitvi pa sta oba, vsak na svoj način, ohranila svojo ljubezen do obdelovanja lesa, do bark in morja.

Davide Filipas

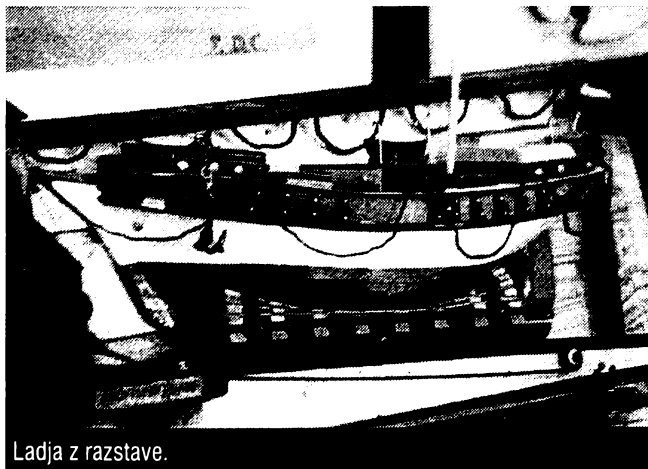
Na nedavni razstavi so bili Davidovi leseni izdelki, ki jih oblikuje v svoji domači delavnici: plastično je izdelana batana za vnujino Anjo, zanimiva splavitev barke, leseni reliefi z različnimi jadrnicami (po slikovnih predlogah) in okraski, od morskih konjičkov, ribic do krmila. Iz svoje delavnice je prinesel na ogled tudi orodje, katerega skrbno neguje (danes je takšno orodje že težko najti in je dragocena dediščina preteklosti). O vsakem orodju je pripravljen pojasniti, čemu služi in kako se uporablja. Razstavljenega pa je

bilo tudi veliko slikovnega gradiva o nekdanjem delu v piranski ladjedelnici.

Aldo Alessio se je posvetil izdelavi maket starinskih jadrnic. Njegovo delo zahteva natančnost in vztrajnost. Razstavljal pa je osem jadrnic iz raznih zgodovinskih obdobij, od feničanske bojne ladje iz 70-tih let pred našim štetjem do angleške ladje Victory iz l. 1805. Vsaka ima svojo zgodovino in o vsaki zna Aldo veliko povedati.

Razstavo sta tesarja skrbno pripravila in je odraz njenega dolgoletnega dela v lesu. Prav gotovo bi vzbudila zanimanje tudi drugod. Morda se bo našel kdo, ki bi bil pripravljen razstavo organizirati še v Portorožu ali v drugih obalnih mestih.

Darinka Šušteršič

Ladja z razstave.

**Lepo poletje, brezskrbne počitnice
vam želimo**

portorožanovci

NOVOMAŠNIK V PORTOROŽU

V nedeljo, 13. julija letos ob 10. uri bo v portoroški cerkvi Rožnovenske Matere Božje svojo prvo mašo daroval Boris Čabanov.

Portorožan Boris Čabanov je lani (28. junija) skupaj z Idričanom Damijanom Bajcem prejel diakonsko posvečenje v župnijski cerkvi v Idriji, zakrament mašniškega posvečenja pa letos 29. junija v koprski stolni cerkvi.

Boris Čabanov se je rodil leta 1960 v Šibeniku. V Slovenijo je prišel leta 1985, najprej v Celje, potem se je preselil na obalo v Strunjan, kjer je delal dve leti, zatem pa se je zaposlil v Hotelih Palace v Portorožu, kjer je bil zadnjih šest let (do leta 1998) vodja varnostne službe.

Novomašnik Boris Čabanov ima zanimivo življenjsko pot: v Portorož je prišel iskat delo, iskal pa je tudi boga in ga tudi našel. Kot odrasel iskalec se je vključil v katehumenat - uvajanje odraslih v krščanstvo. Kot iskren in odločen človek se ni zadovoljil samo s prejetjem zakramentov, ampak je po notranjem vzgibu iskal naprej v teološki katehetski šoli v Kopru in kasneje kot izredni študent na teološki fakulteti v Ljubljani in šele takrat odkril svoje poslanstvo v duhovniškem poklicu.

H.M.

Novomašnik Boris Čabanov, nekdanji varnostnik v portoroških Hotelih Palace, s svojci in prijatelji.

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI:

Za Portorožana pa so tokrat darovali: **Giorgio SMILOVIČ** 2.000 tolarjev, **Sonja MOČNIK-CUJNIK** 2.000 tolarjev, **HORTIKULTURNO DRUŠTVO PORTOROŽ** 10.000 Sit, **Ilonka HAJNAL** 2.000 Sit, **Lado ČERNE** 3.000 Sit, **Jožica ČERNIČ** 10.000 tolarjev, **gospa** iz Lucije 3.000 Sit, družina **TROHA** 5.000 Sit, ga. **ORAŽEM** 3.000 Sit, **Marija FATUR** 4.000 Sit, **Boža SELJAK** 2.500 Sit, ga. **RUSJAN** 3.000 in gospa s Kopske ceste 3.000 tolarjev.

Za Portorožana lahko prispevate osebno v tajništvu **KS PORTOROŽ** na Obali 16 v Portorožu (v I. nadstr.) ali po položnici na transakcijski račun **KS Portorož** pri UJP-Urad Koper št. 01290-6450836431 s pripisom "Za Portorožana".

Hvala vsem, ki se odločite prispevati za Portorožana.

nočujejo na prostem. Urice na kopališču si želi preživeti vsak po svoje in zato je ponudba raznotera: ležalniki in senčniki, športna igrišča, otroška igrala, glasba, zabavne prireditve, tekmovanja... Mivke je vse manj, povrhu je pomešana s pasjimi iztrebki. Iz zvočnikov doni cenena glasba... Vsega je, le morje je malo plitko in motno, na gladini pa se zibljejo odpadki sodobne civilizacije - plastenke... Nekdaj je bilo to kopališče le z mivko prekrita površina, na kateri so se redki imenitni hotelski gostje predajali soncu in morju.

Istrabenz bi rad s svojim denarjem vrnil Portorožu blišč mondenosti. Občina se zaveda nujnosti preobrazbe turizma, odobrava zamisli Istrabenza, a sama nima jasnega koncepta. Sicer je naročila in plačala že ničkoliko študij, a življenje gre po svoje. Kot osel, ki nosi domov pijanega gospodarja.

V knjigi Kultura potepanja Irene Weber je množični turizem zelo sočno opisan. Piše, da je masa iracionalna in da se tako tudi obnaša. Ljudje v masi so uniformirani: ni važno, kakšni so posamezniki, v masi pridobijo kolektivno dušo, z njo čutijo, mislijo in delujejo. Turistična masa je čreda, ki občasno zapusti svoj brlog. Žene jo k morju. Gre tja in nazaj, a se ničesar ne nauči in ničesar ne pozabi. Ne pozna krajev, v katere je prišla. Vse kar vidi, se ji zdi smešno in domorodci so čudni. Zelo je vroče in v sobi brenčijo komarji. Na poti domov igra karte in žveči. Šla je na pot, kot bi se vrtela v krogu v prazni sobi.

Morda bo obdobje množičnega turizma v Portorožu enkrat zašlo. Ne bo več množic. Industrije v Evropi, od koder prihajajo množice v Portorož, je vse manj, ljudje so zaposlenih v storitveni dejavnostih, priklopljeni na robote, računalnike in avtomate. Ne napenjajo več mišic ampak živce. Ni jim do tega, da bi počivali ali se tolažili ob pivu, da bi pasli oči na golih trebuščkih mladenk. To je premalo. Hočejo več in taki gredo tja, kjer ponudijo ta več.

V Portorožu se nekateri že ves čas upirajo množičnemu turizmu. Radi bi privabili boljše goste. Te dneve so Hoteli Palace ob "javnem" kopališču uredili svojega. Lesene deske dišijo po stiku z naravo, odražajo željo po drugačnem doživljanju morja, po begu pred hrupom, pred množico.

Kaj nas danes spominja na elitni turizem iz preteklosti? Terme, kulturna ponudba, parki in zelenice. Stari hotel Palace je nema priča. Naša naravna in kulturna dediščina čaka, da jo uzremo in sprejmemo kot bogastvo, v ponos sebi in v veselje turistom.

Kakšne elite si v Portorožu lahko še obetamo in kako jo bomo privabili?

Nada Kozina

V čast 50. obletnice kraljevanja britanske kraljice Elizabete II. je 17. junija v Portorožu, zvečer pa v piranskem gledališču, nastopil vojaški kraljevi orkester **Royal artillery band**, ki je bil ustanovljen že davnega leta 1763 v Londonu. Kot zanimivost naj povemo, da so člani orkestra usposobljeni medicinski asistenti, mnogi od njih so sodelovali v zalivski vojni leta 1990/91.

Edina pomanjkljivost portoroškega nastopa angleškega orkestra je, da je imel zaradi slabe obveščenosti premalo gledalcev. (Foto: Andrej Susman)

Anbot v novih prostorih

Po dveletnem uspešnem delovanju študijskih krožkov za odrasle pod mentorstvom neumorne **Natalije Planinc** (študijski krožek *Odgovorneje do dediščine in njeno ohranjanje* je dosegel ne le velik medijski odmev, ampak tudi veliko navdušenje med ljubitelji dragocenih drobcov iz preteklosti: pohištva, uporabnih in okrasnih predmetov ipd.) so člani krožkov dobili svoje prostore na **Župančičevi ulici v Piranu**. Prostore je društvo Anbot, kot so ga v istrskem narečju krstili njegovi člani (pomeni pa nekoč), predal v uporabo znani piranski podjetnik **Gašpar Gašpar Mišič**. Odprtje novih društvenih prostorov je bilo letošnjega zadnjega junija.

RAZSTAVE

• **v Križnem hodniku in pinakoteki Minoritskega samostana Sv. Frančiška v Piranu** je od 23. junija do 20. septembra na ogled razstava **RASTOČA KNJIGA**. Organizatorji razstave so: Državni svet republike Slovenije, Narodna univerzitetna knjižnica v Ljubljani, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti - območna izpostava Piran, Turistična zveza Slovenije, Občina Piran, Društvo Rastoča knjiga in Minoritski samostan Sv. Frančiška.

• **V Galeriji Hermana Pečariča v Piranu** je od 24. junija do 6. julija na ogled razstava **ISTRSKI SNEŽAKI**, avtorjev ak. slikarja **Burhana Hadžialjevića** in **Antona Kumpa**, domačina, avtorja številnih projektov, bil pa je tudi med avtorji obnove Galerije H. Pečarič. V odpoletnega sonca razgretem Piranu so predstavljene fotografije sneženih mož, nastalih ob letošnjem sneženju v Istri.

• **V Studiu Galeriji Gasspar v Piranu** razstavlja od 4. julija do 5. avgusta likovna dela **Igor BANFI**.

* Predsednica Sveta Krajevne skupnosti Portorož, gospa **Dragica Mekiš** obvešča krajane, da je spremeniła urnik svojih uradnih ur. Za pogovor je dosegljiva **ob sredah od 8.30 do 10.30** v sejni dvorani Pinija KS Portorož (1. nad.), Obala 16 v Portorožu.

Deset let Primorskega poletnega festivala

Kdor že desetletje sledi Primorskemu poletnemu festivalu, največji kulturni manifestaciji v poletnem obdobju v Slovenski Istri, se zagotovo veseli letošnjih predstev.

Organizatorjem je ob 10. obletnici festivala treba izreči vso priznanje za vztrajnost, saj pogosto - razen trepljanja po rami, kako so dobri - na obali niso bili deležni dosti druge podpore. Posebej vztrajna je ustanoviteljica in direktorica festivala, novinarka **Neva Zajc**, ki o jubilejnem festivalu pravi: "Istra je bila od nekdanj stičišče gospodarskih in kulturnih pretokov, tudi konfliktov, saj se je stikalo in prežemalo dobro in manj srečno, kakor je pač narekovala zgodovina. Festival je pomembna točka na novem kulturnem zemljevidu tega območja in lahko v prihodnosti zanesljivo odigra vlogo nosilca dobrih povezav med kontinentom in obmorskim delom Slovenije in postane oporišče za izmenjave s svetom."

Festival se je letos začel s predstavo pomenljivega naslova - Bojevniki -, ki simbolizira bojevitost trdoživost primorskega festivala in njegovih organizatorjev. O programu letošnjega festivala njegov dolgoletni umetniški vodja **Primož Bebler** pravi, da sloni na konceptu trojstva: gre za idejo treh sklopov, od katerih vsak po svoje slavi lepoto obalnega prostora in ga plemeniti z umetnostjo (koprski sklop nosi naslov **Ljubezen: od romantike do izprijenosti**, piranskega so zaradi ostre in provokativne tematike poimenovali **Neprikladljivost**, tretji sklop pa ima naslov **Primorski zlatniki**).

Program piranskega festivalskega sklopa z naslovom **Neprikladljivost**:

* nedelja, 6. julij: 21.30 Piran, Gledališče Tartini - Satirično gledališče Kerempuh, Zagreb - E. Ensler: **MONOLOGI VAGINE**

* torek, 8. julij: 21.30 Piran, Gledališče Tartini - Atelje 212, Beograd (Srbija in Črna Gora) - **UHO, GRLO, NOŽ**

* sreda, 9. julij: 21.30 Piran, Gledališče Tartini - Bad Company, Zagreb (Hrvaška) - **REBRO KAO ZELENI ZIDOVI**

* četrtek, 10. julij in petek, 11. julij: 21.30 Sečovlje, soline - Primorsko dramsko gledališče / Primorski poletni festival - S. Beckett: **ČAKAJOČ GODOTA**

* sobota, 12. julij: 21.30 Piran, Gledališče Tartini - Špas teater - **OB LETU OSOREJ**

* nedelja, 13. julij: 21.30 Piran, Gledališče Tartini - Teatri di vita, Bologna (Italija) - **AVTO NEVEST (AVTOMOBILI NA SENČNI CRTI)**

Turist

Na grškem otoku Krfu imajo knjižnico. V stari mestni trdnjavi so lepo urejeni prostori, v lepih starih vitrinah so lepe stare knjige. Radoveden turist vstopi in na pot mu stopi ženska: "Pojdite ven, to ni za turiste." Turist se začudi in vpraša: "Ali ni to ljudska knjižnica? Tako piše na vratih." "Je, a ni za turiste. Zaradi varnosti." "Pa saj nisem obožen," vztraja turist. Zaman. Turist mora zapusti knjižnico. Jezen ugotavlja: "Ti ljudje mislijo, da sem prišel sem le na kopanje in kupovanje spominkov!" Užaljeni turist opazuje turiste, ki korakajo mimo njega. Večina v skupinah, v sodobnih okornih obuvalih, z nahrbtniki, na pol razgaljeni, s fotoaparati. Potem se zagleda v izložbi: podoben jim je. V glavi mu raste meja med tistim, kar sme, kar mu je ponujeno, in med tistim, kar ni zanj.

Domačini v turističnem kraju si izoblikujejo podobo turista: to so ljudje, ki pridejo od drugod, govorijo tuj jezik, radi se kopajo, jedo in pijejo, se zabavajo, ogledujejo si znamenitosti, ki so opisane v knjigah ali jih tja peljejo turistični vodniki. Domačini se potrudijo, da zadovoljijo turiste in da z njimi zaslužijo. V hotelih je udobno, hrane je na izbiro, postavljeni so smerokazi, v muzejih so večjezični napisi, pred svetišči opozorila o dostojni opravi, ulice so prekrte z izdelki za turiste.

Turisti prihajajo v trumah, zanje je oblikovana neka povprečna ponudba, ki zadovolji večino. Turisti že doma približno vedo, kaj bodo doživeli. Kupijo "turistični paket", ki vključuje vrsto storitev. Skoraj vse je predvideno.

Pa se pojavi posebnost s posebnimi željami. Tak, kakršnim so včasih rekli popotnik. Ki želi spoznati kraj drugače, po svoje. Zanimajo ga ljudje, njihov jezik, običaji, vera, vsakdanje življenje. Njihove knjige in verske rituale. Prestopi mejo, noče biti del turistične množice, hoče se približati domačinom.

Po razmisleku mu postane jasno, da ni smel v knjižnico. Knjižničarka se je bala, da bi prhumela za tujcem skupina tridesetih z nahrbtniki in fotoaparati. V vitrinah so dragocene knjige, take, kot jih hranimo pri nas v univerzitetni knjižnici in jih ne dobiš kar tako v roke.

Turist, ki ni smel v knjižnico, si zaželi k maši v pravoslavno cerkev. V nedeljo zjutraj prosi domačinko, če sme z njo. V cerkvi so sami domačini. Čuti, da je stopil v njihov svet. Ne kot turist, ampak kot človek. Potem išče nove izzive: najde antikvariat, razbira njihove črke, postoji v senci stoletnih oljčnih dreves, obhodi tržnico, pokopališče, v dežju se zateče pod napušč stanovanjske hiše, vleče na uho govornico... Je vpluden in spoštljiv do domačinov, zanima ga, kako živijo in kako razmišljajo. Prijetno mu je in ne počuti se več tujec.

NK

Tudi v piransko mestno knjižnico prihajajo turisti, veliko njih. Knjižnica je del turistične ponudbe. Turist dobi posebno izkaznico za 500 tolarjev.

na Prešernovem nabrežju
v Piranu
Tel.: 05/674-71-01,
674-71-02, 674-71-22,
Fax: 05/674-71-00

Restavracija Pavel Piran sodi med redka gostišča, v katera se radi vračajo mnogi gostje. Slovi po izredno dobro pripravljenih darovih morja. Sicer pa vam iz bogate mednarodne kuhinje ponujajo: ribe, rakovice, jastoge, raroge, školjke, škampov cocktail, ribjo rižoto, tartufe, livadski biftek, specialitete na žaru. Odlična odprta in buteljna vina.

Za obisk se priporočajo.

NOVA PODOBA IN NOV RAZCVET PORTOROŽA?

Po večmesečnih pogajanjih Občine Piran z maja izbranim novim strateškim partnerjem za obnovo starega hotela Palace, konzorcijem Istrabenz-Hoteli Morje in Hoteli Palace, sta županja Občine Piran, Vojka Štular in direktor uprave družbe Istrabenz Igor Bavčar 26. junija slovesno podpisala pogodbo o oddaji in prenovi portoroškega očaka.

Medtem ko je bil, po soglasni odločitvi piranskega občinskega sveta za novega partnerja, podpis te pogodbe pričakovan, pa je presenetil nakup 72-odstotnega Tonicityevega deleža v družbi Imperial Palace Hotelirstvo. Znani so namreč številni spori, tožbe in sodne pravde med piransko Občino in starim družbenikom, za katere ni kazalo, da se bodo prav kmalu iztekli. Še pred kratkim je **Bavčar** trdil, da se v Istrabenzu s starimi pogodbeniki niso pogovarjali, zaradi zapletenosti primera pa je tudi pričakoval zastoje na sodišču. Nakup deleža neugodnega partnerja v Imperial Palace (za 315.000 evrov) pa pomeni obojestranski umik vseh tožb in sodnih postopkov, s čemer so se na široko odprla vrata realni obnovi portoroškega, skoraj stoletnega hotela. Tako so se zaključila dolgoletna ugibanja, kako in kdo bo sposoben presekat nepregledni gordijski voz, ki se je spletel okoli Palace hotela. Potrebni so pač bili ogromen kapital, ki ga koprski Istrabenz seveda ima (spomnimo se, da je lani prodal Banko Koper, pa Simobil!), **Bavčarjeva** avtoriteta in njegovo močno politično zaledje...

V šestih mesecih naj bi investitor pridobil celovito gradbeno dovoljenje, na začetku pri-

hodnjega leta pa bi predvidoma že stekla prenova, ki bi se zaključila v 30 mesecih od podpisa pogodbe. Predvidena je ustanovitev gospodarske družbe obeh partnerjev, v kateri

pa ne bo edina velika sprememba v kraju. Uresničile naj bi se tudi vizije generalnega direktorja Hotelov Palace, **Danila Daneua**, ki je že pred leti trdil, da obnova Palace ne bo zadostovala za preskok na višjo kakovostno raven portoroškega turizma. Ves čas je bil namreč prepričan, da lahko Portorož največ pridobi samo z odstranitvijo štiripasovnice, ki hotelom z brutalnim sekanjem kraja onemogoča neposredni stik z morjem. Po novih velikopoteznih načrtih, pri katerih bo finančno sodelovala tudi država, bodo magistralno cesto skozi središče Portoroža vkopali.

Portorožu pa se obeta še več sprememb! Istrabenzov konzorcij obljublja, da bo z gradnjo novega hotela v bližini Avditorija tudi temu pomagal do novega zagona. Našla naj bi se tudi ustrezna ponudba za tehnični spomenik - stara skladišča soli na Fizinah - za katera doslej še nihče ni predlagal kakšne resne rešitve, pa za nekdanjo vrtarijo nad vilo Marijo, problem parkiranja bi rešili z novimi garažnimi hišami.

Skratka, pričakuje se pravi pretres v pozitivnem smislu, ki naj bi portoroški rivieri prinesel nov razcvet.

Livija Sikur Zorman

Stari hotel Palace z 220 sobami in petimi zvezdicami naj bi bil po obnovi eden najbolj luksuznih hotelov v Sloveniji. Povprečna cena, ki naj bi jo gost odšel za nočitev, naj bi bila 100 evrov, poleg tega pa računajo še na izven penzijsko porabo v višini 30 evrov na gosta. Po napovedih naj bi v hotelu zaživela kongresna in bazenska ponudba, uredili pa naj bi tudi igralnico. Hotel bosta 'odlikovala' tudi lastna garaža in parkirišče ter neposreden dostop do kopaljšča.

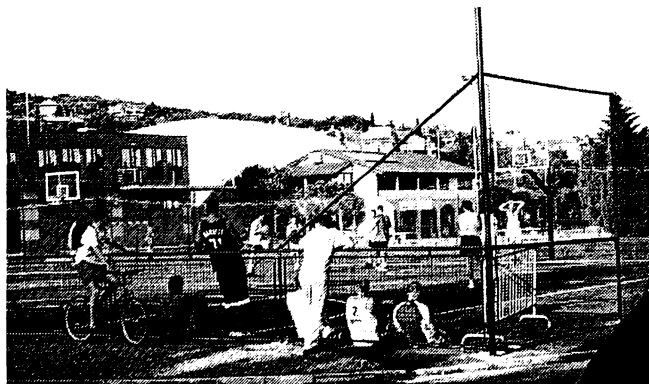
bo vložek Občine Piran znašal 1,1 milijarde tolarjev, ki ga predstavlja nepremičnina hotelske stavbe in zemljišča. Celotna nalozba je ocenjena na 27 milijonov evrov.

Obnova starega portoroškega hotela, ki naj bi v novem blišču zasijal na začetku leta 2006,

Sobotne julijske večere v Piranu županjim klicar

Letošnje poletje se bo županjin klicar kot običajno oglašal na Tartinijevem trgu v Piranu vsako julijsko soboto ob 20. uri in sicer bosta ob njegovem prvem nastopu 5. julija sodelovala še **mladinski pihalni orkester Piran** in mažoretna skupina **Twirling klub Piran**, ob drugem klicarjevem nastopu (12.7.) bo poleg še skupina Flip, nato bodo ob njem zaplesali **Valovci** (19.7.), zadnjo julijsko soboto (26.7.) pa Tambaraška skupina **Kaščarji** iz Žirovnice.

»Nad etničnim čiščenjem se zgražamo, ideološko čiščenje pa imamo malodane za neko vrsto višje sile. Kot da sta dva mlina za mletje ljudi: eden melje žrtve v krvavo kašo z mlinskimi kamni, drugi z nadnaravnim mlevnim žarkom. (Dušan Jovanovič, Dolgo popotovanje v prerani grob, Sobotna priloga Dela 28.6.2003)«

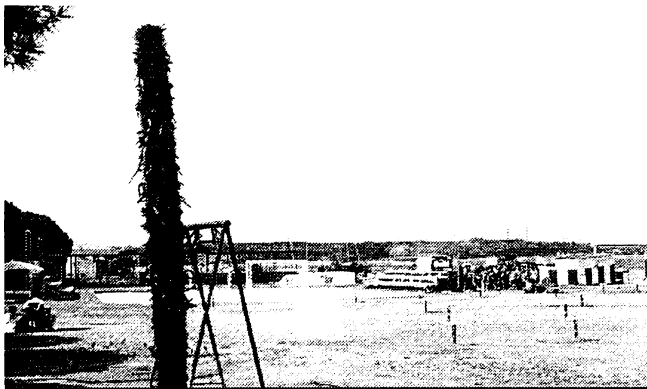
Košarkarji so se vrnili -

Predvsem mlajši igralci se bodo spomnili obljube direktorja portoroške Marine, gospoda **Enesa Loja**, da bodo ponovno vzpostavili nekdanje košarkaško igrišče, ki je bilo ob lanskim gradnji novega športno-poslovnega objekta, začasno ukinjeno.

Obljubo je držal in tako ima mladež spet svoje staro zbirališče in prostor za rekreacijo.

Novosti na osrednji portoroški plaži

V letošnjo turistično sezono vstopa osrednja portoroška plaža, ki jo upravlja Javno podjetje Okolje, dodobra preurejena. Številna ureditvena dela in novosti so uvod v temeljito prenovu plaže, od plažnih objektov in infrastrukture do posameznih lokalov, kar je načrtovano v prihodnjem letu. Letos sta bila prenovljena dva vhoda na plažo, ob katerih sta urejeni tudi tržnici s ponudbo spominkov in drugih artiklov, novo je igrišče za nogomet in rokomet na mivki, preurejen in razširjen pa je tudi otroški park. Nekateri so novosti na plaži pozdravili z oceno, da toliko ni bilo narejenega v preteklih desetih letih skupaj, drugi pa so se spotaknili ob to, da so se ureditvena dela toliko zavlekla. Ne glede na vse, so letošnja dela dober začetek celovitega preurejanja plaže, ki je v zadnjih letih izgubila svoj nekdanji sijaj. Ko bo prenova zaokrožena z novo podobo lokalov, se bo plaža lahko okitila s toliko zvezdicami, kot jih ima Portorož kot destinacija.

Nogometno igrišče na mivki - zabava za velike in majhne otroke.

Ker pa javnost ponavadi bolj zanimajo cene, kot kaj drugega, najprej o tem. Kot vsako leto so na voljo kopalniške sezonske karte za domačine, ki stanejo le 2.800 Sit. V šali večkrat povemo, da se izplača vzeti karto že za to, da se enkrat dnevno stuširaš in tako prihraniš na računu za vodo. Letošnja novost pa je, da je za otroke do 12 leta starosti in za invalide vstop brezplačen. Sicer so bile cene prilagojene inflaciji, tako da bo letos dnevna vstopnina stala 600 Sit, dnevni najem ležalnika pa 700 Sit, kolikor bo stal tudi najem senčnika.

Z ureditvijo obeh tržnic ob vstopih na plažo se je poleg popestritve ponudbe kraja hkrati lično uredilo dve lokaciji, ki sta bili v preteklih letih bolj v sramoto Portorožu. Novo tlakovanje in ozelenitev sta ob ostalih hortikulturnih pridobitvah pomemben začetek drugačnega urejanja Portoroža, ki bo ob ureditvi starega Hotela Palace potreboval

področju, predvsem izven sezone.

Velika pridobitev za plažo je novo igrišče za nogomet in rokomet na mivki, ki je bilo odprto s promocijsko tekmo med našo reprezentanco v smučarskih skokih in novinarji, ki so zmagali za en gol. Kadetke našega rokometnega kluba pa so prikazale, kako se igra rokomet na mivki, ki je izredno atraktiven in postaja svetovna uspešnica. Vsako soboto bodo organizirani turnirji v nogometu na mivki, ogledali pa si boste lahko tudi mednarodni turnir v ženskem rokometu. Konec avgusta nas bo obiskal tudi Eric Cantona, ki je po zaključku nogometne

celovito prenovu svoje podobe. Tudi otroški park je poletje pričakal v novi podobi, saj se je z razširitvijo ponudbe uredil v zaokroženo celoto, ki s svojo ograjenostjo predstavlja zabavišni kompleks. V neposredni bližini otroškega parka je načrtovano tudi otroško igrišče s klasičnimi igrali, ki bo zapolnilo vrzel na tem

kariere postal uradni promotor nogometa na mivki za evropsko področje. Igrišče bo na voljo za 2.500 Sit na uro, kar pomeni 250 Sit na osebo, saj ima vsaka ekipa pet igralcev. Nogomet na mivki se je iz Braziliije razširil po vsem svetu in na številnih plažah nudi atraktivno zabavo obiskovalcem. Če so igralci v formi, pa tudi gledalcem.

Številne prireditve in promocijske predstavitve bodo tudi letos zagotavljale pestro dogajanje na plaži, ki je iz leta v leto bolj živa in se tako še utrjuje na prvem mestu med slovenskimi kopalnišči. Ker pa, kdor dela tudi greši, vas prosim za pomoč z vašimi pripombami in predlogi, saj se pogosto kritike čujejo le

Zabave ne bo zmanjkalo niti za najmlajše.

na ulici, namesto da bi se naslovile na pravo osebo in dosegle svoj učinek. Razumeti pa morate, da je portoroška plaža sezonski turistični produkt in da ni mogoče pričakovati take tišine, kot bi si jo nekdo morebiti želel.

Sebastjan Jeretič, JP Okolje

Poletje v znamenju mivke

Portoroška plaža bo to poletje zelo športno obarvana (za prave kopalce željne miru in sprostitve bo bolj malo priložnosti). Že uveljavljeni turnirji v **odbojki na mivki** bodo letos potekali med **9. in 12. julijem ter 9. in 16. avgustom**. Vmes bodo **19. in 20. julija** v Portorožu še **kvalifikacije za koprski turnir**. Vsa tekmovanja štejejo za **Nivea beachvolley cup** z nagradnim skladom več kot sedem milijonov tolarjev, oba portoroška turnirja pa bosta posebej štela še za **Veliko nagrado Portoroža**. Zanimanje med uveljavljenimi slovenskimi odbojkarji za nastop na turnirju je veliko, vsako leto pa se tekmovanja udeleži tudi nekaj vrhunskih tujih ekip. Zaključne turnirje v odbojki na mivki ponavadi obiše preko 1000 ljudi, tako da gre za eno največjih poletnih prireditev v Portorožu. Ko ni turnirjev, je igrišče na mivki namenjeno obiskovalcem plaže, v večernih urah pa na njem trenirajo člani **Volley kluba Portorož**. Letos so v dogovoru s podjetjem Okolje in s pomočjo Športnega centra Piran igrišče na portoroški plaži razširili in uredili, tako da je sedaj dovolj veliko za tri igralne površine. Na novo postavljenimi igrišči za nogomet in rokomet na mivki, s katerim upravlja podjetje Udo sport iz Ljubljane, bo prav tako pester program, saj bo skoraj vsak konec tedna potekal turnir v malem nogometu za rekreativce, na mivki pa bodo gostovale tudi najboljše slovenske rokometne ekipe **A.T.**

Avtobusna postaja v Portorožu

Tisti redki romantiki, ki se pripeljejo iz daljnjih krajev z avtobusom do Portoroža in želijo nadaljevati pot z lokalnim avtobusom, obstojijo pod kostanjevimi drevesi, obdani s potovalkami in vrečkami, in se ozirajo za voznim redom. Ni ga!

Na postaji sta bila nekdanj dva avtobusna reda: v vitrini na postajališki stavbi za medkrajevni promet, na samostojno stoječi tabli na postajališču pa za mestni promet.

Nekega dne sestopi utrujena potnica, išče vozni red in vpraša voznika avtobusa, v katerem je pripotovala: "Kje pa je vozni red?" Voznik odvrne: "Ni ga. Odstranili so ga hudobni ljudje."

Domačinka, ki je stala zraven, je od sramu zardela: "Jaz nisem hudobna", si je najbrž na tihem dopovedovala. In vendar ostaja avtobusna postaja brez avtobusnega voznega reda!

Drago Korošec z avtobusnega podjetja I&I, ki vzdržuje lokalne avtobusne zveze, je povedal, da je vitrina, ki je dolga leta stala na avtobusni postaji, nekdo poškodoval, najemnica nekdanje avtobusne postaje **Andreja Humar Fatorič**, lastnica bližnje turistične agencije, pa je poskrbela, da so table odstranili, nove table pa ni dovolila postaviti. Glede nove table so že nekaj časa dogovarjata Občina Piran in I&I. Občina Piran je namreč zadolžena za postavljanje infrastrukturnih objektov na javnih površinah, avtobusno podjetje pa za objavo voznega reda. Občina je že določila novi prostor, I&I pa le čaka na vitrino, v katero bo

postavila vozni red.

Tanja Franca z Občine Piran je povedala, da bo tabla postavljena že v letošnjem juniju. Pojasnila je, da velja Lucija za "večje postajališče", Portorož pa samo za "postajališče", prave "postaje" da so samo v večjih krajih. Obljubila je, da bosta v Portorožu objavljena dva vozna reda: za mestni in medkrajevni promet.

Vsa ta kolobocija z avtobusnim voznim redom kaže, da ni jasen pomen avtobusnega prevoza v turističnem kraju, kakršen je Portorož. Malo ljudi se vozi z avtobusi, med njimi so šolarji in redki odrasli, ki nimajo lastnih vozil. Turisti se povečini pripeljejo v agencijskih avtobusih ali v svojih avtomobilih. Z avtobusi se vozijo popotniki. To so malo drugačni turisti, taki, ki hočejo preživeti prosti čas po svoje. Bolj so radovedni in zahtevni, izogibajo se turistične množice in radi navezujejo stik z domačini.

V zahodnih državah je javni prevoz zelo razvit. Pri nas usiha.

Turistično agencijo na postaji, ki oddaja turistične sobe, ne zanimajo avtobusni potniki, čeprav tudi ti iščejo prenočišče. Tudi bližnje restavracije ne zanimajo potniki. Čeprav so žejni, stojijo na postaji, da ne bi zamudili avtobusa, za katerega ne vedo, kdaj pride. Čez cesto je kiosk, v njem si čakajoči kupi branje. Da lažje čaka in ne razmišlja preveč.

Nada Kozina

Glosa

Luca Barbarossa na srečo ne zna slovensko. Festival morja, sonca in slabih besedil

Za nami je 26. festival zabavne glasbe Melodije morja in sonca Portorož 2003. To je dobro, namreč, da je za nami. Vsakdo, ki mu je (svetovna) zabavna glasba kolikor toliko ljuba, takšnih prireditev ne more vzeti za svoje.

Pa kljub vsemu letos ne velja biti prestrog. Če bi ocenjevali vsak festivalski segment posebej in vse to sešteli, bi morali prireditvi dati pozitivno skupno oceno. Organizacija je bila na dostojni ravni, ustrezno je bilo poskrbljeno za sedmo silo, oba dneva sta bila zapolnjena z dogajanjem. Voditelja **Lorella Flego** in **Mario Galunič**, zdaj že utečen par, sta z duhovitostjo in sproščenostjo blestela. Melodije popevk so kar vsečne in tudi priredbe niso več naivne.

Najšibkejši člen festivala ostajajo besedila, gre za prave male katastrofe. Če ne bi bilo **Mefa (Draga Misleja - op.uredn.)** z vendarle smiselnimi teksti (čeravno, priznajmo, niso nič novega), si besedila ne bi zaslužila nobene ocene, niti enice. Morda predstavljena besedila ponazarjajo poletno lahkotnost in sproščenost? MMS-tekstopisci se kot kaže gredo

nekih (raztrganih) refleksij po anglo-ameriškem vzoru, pri tem pa pozabljajo, da so anglo-ameriška besedila delana za čisto drugačno glasbeno podlago. Hkrati pozabljajo, da je prav v vsakem anglo-ameriškem tekstu neka poanta ali globlje pomenska fraza, kar je tisto zrno soli, ki ga potrebuje kakovostna popevka. Italijanski festivalski gost, zmagovalec sanremskega festivala 1992, **Luca Barbarossa**, na srečo ne zna slovensko. V nasprotnem bi ob poslušanju popevk za odrom najbrž zbolel za kakšno novo obliko klaustrofobije.

Generalni direktor RTV Slovenija **Aleks Štakul** je v svojem nagovoru občinstvu vnesel nekaj dvoma o prihodnosti festivala, gre namreč za velik finančni zalogaj (menda težak 60 mio SIT, h katerim so sponzorji primaknili borih 8 mio). Drugače razmišlja piranska županja **Vojka Štular**, ki je prepričana v nove

in nove morsko-sončne festivale. Županinja beseda ima najbrž tokrat večjo težo, saj naj bi izpričevala živo zainteresiranost in potrebo Portoroža (in vse Obale) po tovrstnih prireditvah. Naj si drznem sugerirati: ustvarjalci festivala dobro vedo, da je takšna prireditev kompleksna, sestavljena iz številnih elementov, ki tvorijo celoto. V nekatere bo v bodoče potrebno vložiti več profesionalnosti. Eden ključnih takih elementov so besedila. Organizatorji, to pravico nemara imajo, preprosto morajo na to področje poseči tudi na grob način, če se drugače ne da (morda z dodatno finančno motivacijo slovenskim tekstopiscem) in dokončno pomesti s takšnimi besedili. So letošnja besedila morda izbrali na natečaju otroških vrtecev? Upam, da ne delam krivice nedolžnim otročkom...

Andrej Žnidarčič

Belokriška cesta z novim pločnikom nekoliko varnejša

Na delu Belokriške ceste nad Portorožem že kakšen mesec gradijo nov pločnik. Dela, ki jih izvaja podjetje **Hidrogradnja**, so se nekoliko zavlekla, ker je bilo treba še prej obnoviti visokonapetostno električno napeljavo. Začetek gradnje pa je pri nekaterih stanovalcih bližnjih hiš

povzročil tudi precej hude krvi, saj so trdili, da jih investitor - **Občina Piran** - prej o ničemer ni obvestila. Hudovali pa so se tudi zato, ker je nov pločnik terjal tudi sekanje štirih starih obcestnih cipres. Na občinskem **Uradu za okolje in prostor**, kjer nadzirajo gradbena dela, so nam pojasnili, da so se za sečno dreves dogovorili z lastniki zemljišča - **Hoteli Morje** - katerim nameravajo izplačati tudi odškodnino (okoli 400.000 SIT). Če pa se bodo uspeli dogovoriti drugače, bodo - namesto izplačila - raje zasadili nova drevesa. Letošnja naložba bo Občino Piran stala okoli 30 mio SIT, naslednje leto pa je predvideno nadaljevanje gradnje belokriškega pločnika.

L.S.Z.

Šestega septembra na Veseli piknik Portorožanov!

Krajevna skupnost Portorož se je letos odločila pripraviti svoj prvi krajevni praznik, ki ga je krstila za Veseli piknik Portorožanov. Družabno srečanje Portorožanov bo v soboto, 6. septembra (istega dne kot tradicionalni pomorski krst) na travnatem delu glavne plaže v Portorožu.

Program, ki ga bo povezovala **Irena Dolinšek**, se bo začel s športnimi igrami v zgodnjih popoldanskih urah in se nadaljeval z zabavnimi igrami, glasbo in plesom.

Zvečer je na vrsti sladkanje s torto velikanko Mignon, vse pa naj bi se zaključilo z ognjemetom in z obljubo, da bo prvemu sledilo še veliko piknikov. Seveda pa bo ves čas na stojnicah in bližnjih gostiščih na voljo tudi jedača in pijača, tako da žejni in lačni ne bomo. **Že zdaj ste vabljeni vsi Portorožani in njihovi prijatelji. Pridite, da kakšno rečemo, se spoznamo in se skupaj poveseimo!**

* Organizator Veselega piknika Portorožanov je KS Portorož, ki vabi vse v kraju (gostince, trgovce, podjetnike, obrtnike, turistične organizacije...), da ji pomagajo pri pripravi programa. Za dodatna pojasnila lahko pokličete v tajništvo KS Portorož št.: **674-09-47, 674-09-48** ali na GSM **040/230-305**. Vabljeni pa ste tudi vsi, ki bi se želeli pomeriti v športnih igrah (odbojki, nogometu, rokometu na plaži, itd.).

V Portorož po sledovih naših pisateljev

Portorož je letoviški kraj, v katerem večina pričakuje, da bo naša predvsem zabavo, sprostitvev, radostne počitnice ipd. Zgodovinskih in kulturnih spomenikov je v Portorožu le za vzorec - tako je na Stari cesti tudi hiša našega pisatelja **Cirila Kosmača**, za katero skrbi piranska **Mestna knjižnica**. Žal je premalo izkoriščena (včasih za kakšen literarni večer ali književno srečanje). Ob koncu letošnjega šolskega leta pa so Kosmačevo hišo že drugo leto zapored obiskali osmošolci ajdovskih in vipavskih šol - letos jih je bilo stopetdeset -, ki so osem let tekmovali za **Gregorčičevo bralno značko**. Nad izčrpano predstavitevijo Kosmačevega dela in življenja in hiše v Portorožu, kjer je preživel zadnja leta svojega življenja, ki jim ga je podala piranska knjižničarka **Nada Leban**, so bili mladostniki navdušeni.

Oj, kam bi del...!?

Portoroška Krajevna skupnost se je trudila, da bi območje nekdanje tržnice Kaštel in porušeni bivši hotelski objekti Helios in Orion, kjer je zdaj parkirišče, letošnje poletje pričakalo bolj urejeno. Pri županiji je dosegla odstranitev težkih, velikih betonskih kvadrov, ki so še posebej kazili prostor v portoroškem središču. Vendar so betonske gmote žal romale na obalo pri piranskem parkirišču Fornače. Sprehajalci bodo sami presodili, ali sodijo tja...

NADVOZ OSTAJA NEUREJEN

Občinska stokovna služba - Urad za občinsko inšpekcijo in redarstvo - nam je postregla s pojasnili v zvezi s plakatirom v občini Piran. V predzadnjem Portorožanu smo poročali, da je bil sprejet paket odlokov, ki sistemsko urejuje to problematiko. Bil je razpisan javni razpis za podelitev koncesije, vendar koncesionar ni bil izbran. Tako moramo na

naslednji razpis in "odgovornega" za plakatiromje čakati do začetka leta 2004. To pomeni, da bomo najmanj do takrat še naprej gledali neustrezno polepljen (grd) nadvoz. Ali ni to malo predolga doba? Kaj, če bi v Lucijo povabili kakšno eminentno delegacijo, pa bi - tako kot pred leti, ko so v Piran prišli na obisk evropski predsedniki in se je na vrat na nos popleskalo nekaj hiš na Tartinijevem trgu ter zasadilo marjetice pred stari Palace ("Stucco e pittura fa bella figura", bi rekli Italijani.) - tako morda Lucijčani dočakali vsaj začasno ureditev nadvoza (sveže prepleskan je bolje kot nič).

Lea Kalc Furlanič

HIŠA STRAHOV V CENTRU LUCIJE

V takem stanju - glej sliko - sem našla (potem ko me je tja napolnila gospa M.B. iz neposredne soseske) staro, napol podrtjo hišo, ki stoji med bloki ob Podvozni cesti (za nekdanjim Bistromem). Omenjena gospa me je prosila, naj se z nekaj vrsticami oglašim v Portorožanu, saj da je ta propadajoča stavba prava sramota za okolico. Sama že več

let opazuje dogajanje okoli hiše in tako kot ostali sosedi ugotavlja, da je notranjost te podrtije dostopna vsakomur. Opozarja, da se je del stropa že vdrl in da je za "obiskovalce" zelo nevarno (kaj, če vanjo vstopi kak otrok?). Poleg tega jo vsakič, ko tam vidi kakega mladostnika, ki stika med zidnimi kamni, kar zagomazi, saj sklepa, da gre za drogo. ???

Sama sem pri ogledu opazila, da so sprednja vrata "zaklenjena" s kolesno verigo, zadnja pa odprta na stečaj. Strah me je bilo vstopiti (pa tudi sicer ne bi, ker vem, da je privatna last), saj je v hiši vse razdejano, po stenah so raznovrstni neokusni napisi, po tleh je nasmeteno s pločevinkami in drugimi nesagami. Malo sem povprašala mlade Lucijčane, ali vedo, kaj se v hiši dogaja. Odgovor je bil: "Narkiči".

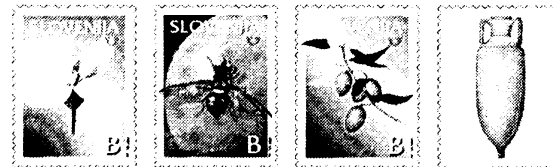
P.S.: Kje so strokovne nadzorne službe, ki skrbijo za varnost občanov? Kje zavod za ohranjanje kulturne dediščine? Taka stara istrska hiša (v Luciji jih ni več veliko) ima prav gotovo vsaj malo zgodovinske vrednosti; vredno bi jo bilo torej obnoviti v primerno funkcionalno stavbo, kot je npr. knjižnica ali krajevna skupnost ali sobe za najem ali navadno bivanje. Naj se najde sporazum.

Lea Kalc Furlanič

Poštni urad za en dan v Sv. Petru

Novica je, da bo pošta Slovenije 18. septembra izdala tri znamke z motivom oljke, oljčnega cveta in muhe, pa da v Svetem Petru, točneje v Tonini hiši pripravljajo predstavitev oljčnega triptiha. Glavna novica pa je, da bo tega dne v vasi deloval poštni urad - po skoraj sto letih bodo torej v Svetem Petru imeli ponovno svoj poštni urad, pa čeprav samo za en dan!

Mitja Jančar

Pozdrav poletju

V Lucijskem TPC-ju so v petek, 27. junija, izvedli modno revijo z naslovom **Pozdrav poletju**. Na njej so svojo ponudbo za vroče dni predstavile prodajalne trgovskega centra, prve korake po modni pisti pa so naredile manekenke (in dva manekena), ki so s tem uspešno zaključili manekenski tečaj pri organizatorici revije, **Barbari Misson**. (A.T., foto: Neva Rodela)

Konec družbe Mercator-Degro

Režijskih delavcem, opredeljenim kot presežni delavci, šestmesečna odpoved in odpravnina

Konec letošnjega marca je Poslovni sistem Mercator d.d., skladno s pogodbo o prenosu dejavnosti in prevzemu delavcev, ki jo je 14. marca letos sklenil z družbo Mercator - Degro d.d., dokončno prevzel celotno dejavnost maloprodaje, ki se je prenašala postopoma, prav tako celotno gostinsko, logistično in veleprodajno dejavnost.

Osemstoenaipetdeset delavcev od skupaj 936 zaposlenih v Mercator - Degro, d.d. je tako prevzela obvladujoča družba Skupine Mercator. Del režijskih delavcev (26) je bilo s programom razreševanja presežnih delavcev opredeljenih za presežne delavce, kar pomeni, da jim je v teh dneh skladno s sklenjenim posebnim dogovorom med Mercator - Degrojem, Poslovnim sistemom Mercator in sindikatom družbe Mercator - Degro prenehalo delovno razmerje, in sicer s šestmesečnim odpovednim rokom oziroma do konca letošnjega leta. Tem delavcem bo delovno razmerje prenehalo pod pogoji starega Zakona o delovnih razmerjih, ki je v tem pri-

meru ugodnejši, saj opredeljuje daljši odpovedni rok in višjo odpravnino.

Supermarket na mestu diskonta, vrača se salon pohištva

Že nekaj časa smo priče gradbenim spremembam na posloju nekdanjega Mercatorjevega diskonta v Luciji. Predstavnica za stike z javnostjo PS Mercator **Jana Lutovac Lah** nam je povedala, da posloje preurejajo, da bi povečali prodajne površine za sodobni supermarket z bogato ponudbo, v katero bodo vnesli nove prodajne programe. Po prevni se bo v prvo nadstropje vrnil salon pohištva, v stavbi pa bo tudi gostinski lokal.

"Otvoritev načrtujemo konec letošnjega julija. Površina etaž v pritličju in nadstropju znaša 3.037 kvadratnih metrov, od tega zavzema Mercatorjev veliki supermarket 1.290, salon pohištva 1.324 in gostinski lokal 185 kvadratnih metrov skupne površine", je dodala Jana Lutovac Lah.

Andrej Žnidarčič

Nastajanje sodobnega supermarketa v Luciji.

O PRIČETKU DELOVANJA AMBULANTE ZA TURISTE V LUCIJI

Tudi v letošnjem poletnem obdobju, v juliju in avgustu, je piranski Zdravstveni zavod odprl ambulanto za turiste v prostorih zdravstvenega doma v Luciji, na Cesti solinarjev 1. Delovni čas je prilagojen turistični sezoni in sicer:

• od 1. julija do 25. julija in od 18. avgusta do 31. avgusta 2003:

med delovniki od ponedeljka do petka od 7h - 11h in od 17h - 20h.

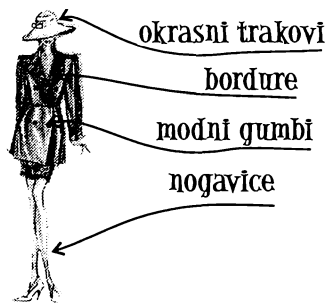
Ob sobotah in nedeljah prevzame nujne primere turistov urgentni oz. dežurni zdravnik na isti lokaciji:

• od 26. julija do 17. avgusta 2003 od 8.00 ure zjutraj do 20.00 ure zvečer z upolnanskim odmorom med 14.00 in 16.00 uro vsak dan od ponedeljka do nedelje.

V ambulanti za turiste deluje zdravstvena ekipa zdravnika splošne medicine in medicinske sestre oz. zdravstvenega tehnika. Opravljajo vse zdravstvene storitve, ki sodijo v okvir nujne medicinske pomoči.

V nočnem času se lahko za nujne primere oglasite dežurni službi splošne medicine Zdravstvenega doma Piran v Luciji, ki deluje na isti lokaciji vsak dan med 20.00 uro do 7.00 ure naslednjega jutra na telefonsko številko 05 677 33 20. V primerih življenjske ogroženosti kličite št. 112.

Nujne zobozdravstvene storitve je možno opravljati v dežurstvu ob nedeljah in praznikih ravno tako v Zdravstvenem domu v Luciji med 8.00 in 12.00 uro dopoldan.

»Obleko opazimo, kadar je ženska slabo oblečena. Kadar je oblečena lepo opazimo žensko.«

- kemična čistilnica
oblačila, odeje, zavese, pregrinjala...
- šiviljska popravila
krajšanje, ožanje, menjava zadrž...
- vse za šivanje
gumbi, sukanec, elastike, zadržg...
- prodaja nogavic

MURA, Levante, ciocca...

Ne le čistilnica

Liminjanska 78 - Športna dvorana Lucija
tel.: 05 6779-790

HIŠA GIBLJIVIH SLIK JE BILA NEKOČ TUDI V PIRANU

Piranske osnovnošolke Emina Pivač, Anka Rakitovac, Andreja Pahor in osnovnošolci Jan Sterle, Matic Duh, Matej Lisijak in Jakob Vidmar, člani zgodovinskega krožka, ki ga vodi mentorica, profesorica zgodovine Bojana Turk, so se v letošnjem v letu v raziskovalni nalogi v okviru projekta "Z mladimi v novo tisočletje" lotili zanimive teme: razvoja kinematografije na Slovenskem in piranskega kina. S to nalogo so Emina, Anka in Andreja sodelovale na občinskem, regijskem in državnem tekmovanju mladih raziskovalcev in povsod dobile zlata priznanja. Kar je, poleg izbrane domoznanske teme, še en razlog več za podrobnejšo predstavitev njihove naloge. (Povzetek in kratka predstavitev njihove naloge je objavljena tudi v Zborniku 3. srečanja mladih raziskovalcev - osnovnošolcev Slovenije.)

V nalogi z naslovom: "Tehnološke novosti spreminjajo življenje, Gibljive slike - Razvoj kinematografije na Slovenskem in piranski kino" so mladi raziskovalci v uvodu razmišljali o tem, kako se iz Pirana veliko dejavnosti seli v Lucijo in Portorož - med temi je tudi kino - zaradi česar "Piran izgublja utrip živahnega obmorskega mesta, življenje pa s tem postaja manj kvalitetno... Kulturne prireditve, ki bi pritegnile mlade, so redke. Velik sovražnik mladih pa je dolgčas..." Mladi raziskovalci so prepričani, da bi "ponovna uvedba kina v Piranu

filma, s slikami prizorov iz slovenskih nemih in zvočnih filmov in drugimi. Najbolj dragocena je gotovo slika na naslovnici, kopija stare razglednice, ki prikazuje otroke ob Delfinovih vratih, kjer je bil stari kino in še ni bila objavljena v nobeni knjigi. Omenili so prve slovenske filmske delavce, snemalce in režiserje. Seveda niso pozabili niti na prvi slovenski nemi celovečerni film V kraljestvu Zlatoroga iz leta 1931 in leto mlajši film Triglavске strmine, pa na edini dokumentarni zapis o uporabi smuči na svetu, Badjurov dokumentarec Bloški smučarji in na prvi slovenski barvni film Železarna Jesenice avtorja Božidarja Jakca! Raziskali so tudi pomen slovenskih kinematografskih izumiteljev in razvoj slovenskih kinematografskih podjetij.

Kino v mestu

Naslednja poglavja so namenjena piranskemu kinu, naprej je bil to od leta 1904 "el cine picio" v prostorih društva Allegria, ki so ga kasneje imenovali kino Garibaldi in je leta 1965 pogorel. Marsikateri Pirančan se še danes spomni lepih trenutkov, ki jih je preživel v tem kinu! Naloga spregovori tudi o gradnji in delovanju gledališča Tartini, ki je desetletja služilo tudi kot kinodvorana. Tu so si zaradi pomanjkanja pisnih virov mladi raziskovalci pomagali z vprašalnikom, ki so ga naslovili na več informatorjev. Med drugimi so se pogovarjali tudi z gospodom Ivanom Levakom, ki je bil v letih 1950 - 60 delavec v kinu Tartini. Omenili so tudi letni kino. Našteli so filme, ki so bili posneti v Piranu: Kruh in sol, Naš avto, Železni križ, Poletje v školjki, Maja in vesoljček, Korak čez, v katerih so igrali ali bili statisti tudi Pirančani. Obiskali so tudi podjetje Avditorij in se v razgovoru z Robertom Mahničem in Matjažem Ukmarjem seznanili s sodobno kinoopremo in drugimi zanimivostmi iz sveta kinematografije. Omenili so poletni kino na trgu 1. maja, ki ga je poleti leta 2002 organiziralo podjetje Avditorij in ob tem zapisali: "Trg 1. maja je bil nabito poln, kar dokazuje, da se ljudje radi družijo, radi gledajo prireditve. Tudi kino je tako spet element, ki ljudi združuje."

Edini kino v Piranu je trenutno šolski kino za učence. Predstave so ob petkih po končanem pouku. Kljub temu se jih učenci radi

udeležimo, saj radi gledamo filme, pri tem se tudi bolje spoznavamo in postajamo prijatelji. Pogovarjamo se o filmih, pa tudi o marsičem drugem," zaključujejo mladi raziskovalci. Z anketo, ki so jo naslovili na 40 učencev in so jo predstavili in analizirali na koncu naloge, so ugotovili, da 75 odstotkov učencev v Piranu pogreša kino. Zato so na županjo gospo Vojko Štular naslovili pismo, v katerem so razložili, da so v svoji raziskovalni nalogi o zgodovini kinematografije in piranskem kinu med drugim ugotovili tudi, da si "Pirančani želimo imeti v mestu kino. Predvidevamo, da bi ta pomenil tudi dodatno ponudbo turistom in meščanom, kar bi omogočilo druženje ljudi, pristnejše medsebojne odnose in tudi večjo solidarnost med prebivalci mesta." Pismo, naslovljeno na županjo, so zaključili s prošnjo, "da v občinskem svetu razmislite o možnosti ponovne uvedbe kina, da bomo v Piranu ponovno imeli 'el cine picio'."

Naloga tako poleg bogatega dokumentarnega gradiva, ki je predstavljeno na pregledan in jasen način, prinasa tudi ugotovitev, da je kino pomemben element v družabnem in socialnem življenju nekega mesta. Delo prav gotovo sodi na policio Domoznanskega oddelka piranske knjižnice. Vsekakor pa bi v piranski kino raje šli, kot o njem brali.

Špela Pahor

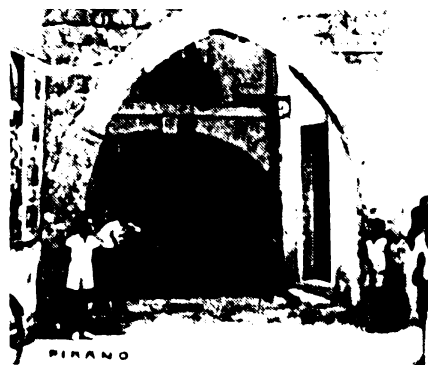

MLADE RAZISKOVALKE EMINA PIVAČ, ANDREJA PAHOR IN ANKA RAKITOVAC.

prispevala h kvalitetnejšemu izkoriščanju prostega časa. Omogočila bi, da bi se družili ob ogledu dobrega filma, nato pa imeli še motiv za pogovor in izmenjavo različnih mnenj in pogledov na gledani film."

Ker bi tudi sami radi nekaj prispevali k razvoju mesta, so se odločili posebej raziskati zgodovino piranskega kina. Pregledali so razpoložljive vire in literaturo, ki pa so zelo skopi, zato so se morali pri raziskovanju te teme nasloniti predvsem na informatorje.

Da bi bolje spoznali, kaj kinematografija sploh je, so nalogo začeli s kratkim pregledom razvoja filma v svetu in z zgodovino slovenskega filma. Poglavje so opremili s slikovnim gradivom, ki prikazuje kamere in filmske trakove od Edisonovega "kinetoscopa" iz leta 1894 pa do različnih novejših aparatov, fotokopijami časopisnih novic o prihodu kina v Ljubljano, sliko potujočega kinematografa, portretom amaterskega fotografa Karola Grossmanna, ki je posnel prve metre slovenskega

Definova vrata, razglednica odposlana leta 1939, last Jožka Sobote iz Pirana. Na levi strani fotografije je oglasna tabla Kina Garibaldi, ki je, dokler ni pogorel leta 1965, deloval v prostorih današnje galerija Gaspar.

Občinska korita, tokrat cvetlična

V piranski občini rastejo državljanske pobude. Kaže, da piranski občani (vsaj nekatero) preraščajo svet svojega ognjišča in se vključujejo v občestvo. Vse bolj so pripravljene delovati v prid skupnosti prostovoljno. Niso zadovoljni z delovanjem oblasti. Pozorno spremljajo delo izvoljenih predstavnikov in odločitve strokovnjakov. Ni jim vseeno, kaj se dogaja v okolju. Gledajo pod prste. Še več, zoperstavijo se in dejavno posežejo.

Kar je lepo na kraškem dvorišču, še ni rečeno, da sodi na trg mediteranskega mesta. (Foto: Mitja Jančar)

Društvo Prijatelji zakladov sv. Jurija spodbuja piranske meščane, da sodelujejo pri ohranjanju kulturne dediščine, da jo čutijo kot svoje bogastvo. Sedaj pripravlja obnovo kapelic v piranskih ulicah, ki predstavljajo dragocen kamenček v zakladnici piranske kulturne dediščine. K sodelovanju vabi lastnike hiš, na katerih so vzdane kapelice, in jim predlaga različne možnosti sodelovanja. Lastniki hiš lahko pooblastijo društvo, da pridobi dokumentacijo za obnovo kapelice in pripravi predlog obnove. Lahko sodelujejo kot investitorji, lahko prevzamejo skrb za vzdrževanje kapelice ali pa dovolijo imenovanje druge osebe za botra kapelice.

Program je podprla Občina Piran in ugotovila, da je ta projekt lahko zgled za reševanje drugih težav v mestu, posebno pri urejanju javnih površin. Na misel ji je prišlo, da bi poiskala botre za vzdrževanje cvetličnih korit na Tartinijevem trgu.

In sedaj se lahko vrnemo h kapelicam.

Na zamisel o ureditvi kapelic je prišel Ljubljčan, ki ima rad Piran in preživi v njem večino prostih dni. Ko je lani tako hodil po

ulicah in občudoval beneško arhitekturo, ga je zbudila sveže "urejena kapelica". Zvedel je, da jo je obnovil lastnik počitniškega stanovanja s svojim denarjem. Kaj narediti, da bi postavili propadanje kapelic in hkrati preprečili nestrokovno obnovo, je Ljubljčan vprašal Prijatelje zakladov sv. Jurija? Društvo je sprejel izziv. Tudi gospod, ki je obnovil kapelico, je pripravljen še enkrat seči v žep in preurediti kapelico, tokrat po navodilih strokovnjakov.

In sedaj spet h koritom.

Občina je v zadnjem letu kupila nova cvetlična korita. Takšna, kakršna najdemo na bogatih kmečkih dvoriščih po Krasu. Razpostavila jih je po Tartinijevem trgu. Seveda bi lahko kdo skrbel za ta cvetlična korita, negoval cvetje, pobiral smeti... Ampak kaj, ko niso prava. Enako kot tudi obnova prve kapelice ni bila pravilna! Ali bo Občina zavrgla kupljena korita in kupila druga? In kaj lahko naredi Boris Podrecca, ki je zasnoval obnovo trga, pa njegov načrt ni bil v celoti uresničen? Kako gleda na današnjo podobo trga? Najbrž se mu milo stori, kot bi se slikarju, katerega sliko bi kdo na lastno pest "po svojem okusu polepšal"!

Piran je nastlan z vsakršno kramo, ki naj bi krasila, razveseljevala, pa njegovo lepoto le zamegli. Tu so različne posode za cvetje - od betonskih bark do izdolbenih dreves, plastičnih posod do betonskih korit, sedeži in mize pred gostišči so privlečeni z vseh vetrov, cenena trgovska krama je razložena pred trgovinami, na zidovih so pribite mreže, na katerih bingljajo rute, torbice in pokrivala, nad lokali plapolajo vsakršni platneni nadstreški, stekla na vhodnih vratih v trafike so preplepljene s črnimi vestmi...

Ali obstajajo pravila, kaj smemo početi na javnih površinah, na vseh površinah, ki ločijo javno od zasebnega? Ali spoštujemo pravila, če so zapisana? In če jih ni ali če jih ne spoštujemo, kaj vodi naše ravnanje? Naš okus, gonja za zaslužkom, negativni odnos do mesta, pomanjkanje znanja, zaverovanost v svoj prav, razkazovanje moči, nostalgija po domu naših dedov?

Kaj je "prav" za Piran? Morda nas navdihne sprehod po teh naših malih Benetkah, pogled na hiše, ulice in trge, stopnišča, vodnjake, mestna vrata, cerkvice... V starem

Pogled na eno od piranskih cvetličnih posod.

Piranu je vse lahkotno in virtuožno, nič robatega ni. Vsaj tisto ne, kar se je ohranilo iz časa beneške republike. Naj nas navdihne pri obnovi starega in pri ustvarjanju novega!

Nada Kozina

PREPOVEDANO HODITI V COKLIH

Tako je v srednjem veku pisalo na začetku sedanje Gregorčičeve ulice v Piranu. Prepoved je veljala za nočni čas in ure popoldanskega počitka. Zakaj? Cokli so preveč ropotali po uličnem tlaku. Danes pa?

Dekle se denimo pol ure po polnoči pripelje na hrumečem motornem kolesu v ozko piransko ulico in zavpije materi v tretje nadstropje: "Kam naj postavim moped?". Mama ji ravno tako glasno odgovori: "Pred klet!" Ne mati ne hči nista pomislili, da v tem času ljudje že spijo, da po 22. uri vpitje ni dovoljeno, da bi bilo prav, ko bi dekle ugasnilo motor, preden je zavila v ozko ulico.

SOL Z GEOGRAFSKIM POREKLOM

Da ima solinarstvo na našem področju dolgo tradicijo, vemo, tako da za Piran včasih slišimo, da je zrastel na soli. Iz solin je izšlo tudi portoroško podjetje Droga, ki je svoje hčerinsko podjetje Soline lani pomladi prodalo družbi Mobitel.

Mnoge je Mobitelov nakup začudil, saj si niso znali predstavljati, kakšne načrte bi lahko telefonska družba imela s solinami. Od letošnjega januarja novi direktor podjetja Soline - v Mobitelovi sto odstotni lasti - domačin **Alojz Jurjec** (prej dolga leta eden vodilnih v portoroški Splošni plovbi) zatrjuje, da imajo pri telefonski družbi resne načrte ponovno na noge postaviti tradicionalno pridobivanje soli, s čemer bodo zagotovili tudi pogoje za ohranitev krajinskega parka solin. (Z razglasitvijo Sečoveljskih in Strunjanskih solin za krajinski park je Občina Piran pred kakšnimi trinajstimi leti soline še posebej zaščitila.) Leta 2001 pa so Sečoveljske soline z uredbo Vlade R Slovenije postale zavarovana naravna vrednota (krajinski park) na državni ravni. Ministrstvo za okolje in prostor pa je lani Soline d.o.o. izbralo za upravljalca solinskih polj v piranski občini (koncesijska pogodba je zdaj tik pred podpisom).

Soline oživljajo

Tako se je novo vodstvo solinarskega podjetja z direktorjem Jurjecem na čelu letos z navdušenjem lotilo oživljanja solin. Ob Mobitelovem prevzemu je bilo podjetje Soline tako rekoč pred stečajem, štirinajst solinarskih delavcev pa je zadnje desetletje bolj ali manj lahko samo nemočno gledalo usihanje proizvodnje soli in propadanje solin. Novi lastnik je začel z zaposlovanjem in usposabljanjem novih delavcev. Trenutno je v solinah enaintrideset zaposlenih. Zaposlili so enajst novih

solinarjev, vsi so mladi domačini, ki se zdaj priučujejo tega zlahtnega poklica. "Bil je skrajni čas, da so prišli", pravi **Alojz Jurjec**, ki od novih zamisli kar žari, "kajti ostali so samo še štirje stari solinarji, da jim predajo svoje znanje." S stoletji se je pridobljeno znanje tudi pri solinarskem, kot pri drugih obrteh, prenašalo iz roda v rod, z očeta na sina. Zdaj bi se bila ta vez skoraj pretrgala, a na srečo zdaj kaže, da se bo solinarstvo nadaljevalo, da Pirančani ne bodo prepustili propadanju, kar so ustvarili predhodni rodovi!

Piran je imel troje solin: v Strunjanu, Fažanu (Lucija) in Sečovljah (Fontanigge in Lera). Na vseh treh solnih kompleksih je bilo nekaj manj kot štiristo solinarskih hiš. Če pomislimo, da je v solinah delalo okoli 400 družin iz mesta in bližnjih vasi in zaselkov, pa da je vsaka družina štela v povprečju sedem članov, pomeni, da je v solinah delalo 2.500 do 3.000 ljudi, od najstarejših do najmlajših. Delo v solinah ni samo pobiranje soli, solinska polja so rezultat človeških rok, so narava, ki jo je oblikoval človek, zato jih je treba vzdrževati in popravljati. Tako so letos pomladi že popravili sedemnajst solinarskih fondov.

Poletje je čas najlepšega opravila - žetja solnega pridelka, ki letos obeta, da bo obilen. Ob našem obisku solin so se v soncu že blešččeče belo svetili prvi letošnji kupčki soli! "Te soli ne bomo razmetavali za posipavanje zimskih cest," pravi novi direktor, "v podjetju si prizadevamo za pridobitev certifikata za tradicionalno pridelano sol z geografskim poreklom!"

V zadnjih desetletjih smo se odvadili razmišljati o naši, piranski soli, saj smo bili navajeni na uvožene soli pod različnimi blagovnimi znamkami. Odslej bomo morda lahko spet ponosni na svojo - piransko (!)sol, ki je sol s poreklom! Posebej cenjen je *solni cvet*, to je plast z vrha slanice (menda so za kilogram te "poslastice" v zahodni Evropi in ZDA pripravljene odšteti tudi 30 evrov). Letošnje poletje načrtujejo pridelati okoli 1500 ton soli. Žal pa jim zanjo zmanjkuje skladiščnih prostorov (stari skladišči soli na Fizinah je namreč Občina Piran prepustila podjetju Droga). Soli-

narje zdaj seveda čaka še ena naloga - iskanje primernih skladišč.

Za pridelavo soli je izredno pomembno

brezhibno delovanje vodnega režima, za katerega skrbita dva vodarja. Soline so ekološko

* Ste morda na policah naših trgovin naleteli na škatle soli z imenom **Martin Krpan** in ste bili prepričani, da je v njej prista slovenska - piranska - sol? Pomota! Sol je uvožena iz Slovaške! No, pa smo še ob klenega Levstikovega Krpana! Minister Gregor pa (spet) nič...

Nadzornica **Kristina Gorišek** (na kolesu) skrbi za red med solnimi polji, vodja krajinskega parka pa je **Andrej Sovinc**.

izredno občutljivo področje - v njem gnezdijo tudi redke ptice. Zato je novo vodstvo odločeno za obiskovalce uvesti primeren način obnašanja. Vstopnina v soline

znaša 500 SIT za odrasle in 350 za šola-
jočo mladino in upokojenke. Sprehajal-
cem so namenjene sprehajalne in kolesarske
poti (iz Seče, pri nekdanji Začimbi - danes
Pick&Place - po asfaltirani poti do Solinskega
trga) in po makadamski poti ob Dragonji.
Vodenim obiskom sta namenjeni Solinski poti
na Leri - pridelava soli - in Fontaniggah -
naravne posebnosti. Ljubitelji solin oziroma
stalni obiskovalci pa si lahko z nakupom
letne karte za 2000 tolarjev omogočijo stalen
dostop.

**Za Mobitel je bil nakup podjetja Soline
pravi izziv** in velika priložnost za lastno pro-
mocijo. Solinarji se zdaj trudijo vzpostaviti
tradicionalno proizvodnjo soli, kar bo pre-
prečilo propadanje solinskih polj. Hkrati pa
iščejo poti, kako naj soline postanejo privlačna

turistična zanimivost. Tako razmišljajo o pre-
ureditvi nekdanje mehanične delavnice v mul-
timedijski prostor, kjer bi si obiskovalci lahko
ogledali filme o solinah (zgodovina solin, pri-
dobivanje soli, solinska flora in fauna...),
pripravljali razstave, ipd. Pot po solinah bi
popostrili še z akvarijem, obiskovalce pa bi
do *Muzeja solinarstva* popeljali z manjšim
avtobusom ali ladjo. Soline bi morale za vsa-
kega obiskovalca postati nepozabno doži-
vetje! Družba Mobitel pa v Piranu že tudi
obnavlja spodnje prostore slavne *Benečanke*,
kjer bodo turistom nudili koristne napotke o
solinah.

Solinarji bodo morali zagristi v še eno kisl-
o jabolko: v kanalu **Sv. Jerneja** je namreč še
zmeraj, brez vsakega dovoljenja in reda, pri-
vezanih 280 do 300 različnih plovil. Lastniki
čolnov so si vsak po svoje na črno postavili
svoje pomolčke, ki močno kazijo Jernejski
kanal in polotok Seča.

Livija Sikur Zorman
foto: Mitja Jančar

Piranski Solinarski festival Oživljanje solinarske tradicije

Po lanskem prvem poskusu obujanja praznikov, ki so spremljali solinarstvo, s katerim so v naših krajih začeli pred dobrimi 700 leti, se letos s Solinarskim festivalom nadaljuje z oživljanjem te tradicije. Solinarski festival poskuša slediti naravnemu ritmu solinarske sezone. Njen začetek smo že obeležili med 19. in 27. aprilom z etnološko solinarsko tržnico in nastopom domačih amaterskih kulturnih skupin na Tartinijevem trgu v Piranu ter simboličnim odhodom v soline.

Višek solinarske sezone pa simbolizira praznik svetega Odorica 4. in 5. julija v Sečovljah. Prvega dne - 4. julija - v krajinskem parku Sečoveljske soline poteka *likovni ex tempore*, in prikaz dela na solinarskih poljih in solinarskih običajev. Solinarska šagra je naslednjega dne - 5. julija - v Sečovljah ob 17. uri z likovnimi delavnicami za otroke, s solinarsko tržnico, nastopom folklorne skupine Val, zaključí pa s plesom in zabavo.

Konec solinarske sezone bo solinarski festival zaključil s simbolno žetvijo soli županj in župana treh obalnih občin. Zaključni del festivala bo potekal 30. in 31. avgusta v

Piranu ter v solinah. Na Tartinijevem trgu je predvidena etnološka solinarska tržnica, po piranskih gostiščih bodo ponujali sardele, na prostem bodo postavili dodatne mize in klopi za obiskovalce. Županja Vojka Štular in Martin Krpan pa bosta v Piranu delila posebej obeležene vrečke nove soli.

Solinarski festival, vodi ga dolgoletna organiza-
torka turističnih prireditev, Portorožanka
Irena Dolinšek, naj bi sovpadal tudi z ritmom
turistične sezone (začetek v obdobju veliko-
nočnih praznikov, višek v juliju in zaključek
konec avgusta).

L.S.Z.

TUJCI SE UČIJO SLOVENŠČINE

Mnogo tujcev (Avstrijcev, Italijanov, Nemcev in drugih), ki živijo in delajo pri nas, se redno uči slovenščino. Tega težkega jezika se v večini primerov lotijo zato, da bi vsaj delno razumeli, kaj govorijo ljudje okoli njih. Mnogim je nujen pogoj za delovno mesto, nekateri pa se "spoprijemajo" s slovensko dvojino, roditeljsko in ostalimi zapletenimi slovničnimi strukturami čisto ljubiteljsko. Ne bi verjeli, a je tako.

Mest na Obali, kjer se slovenščina za tujce poučuje, je kar nekaj: ljudska univerza, privatne jezikovne šole (predvsem v Kopru) ter seveda privatne individualne ure pri profesorjih (informacije dobite na spletnih straneh s strežnikom Najdi.si). Poleg tega pa že deseto leto zapored, v okviru Znanstvenega-raziskovalnega središča iz Kopra, v poletnem času potekajo poletni tečajji slovenskega jezika, in sicer pod imenom "Halo, tukaj slovenski Mediteran". Letos bodo med 28.7. in 12.8. potekali v Portorožu, v dijaškem domu, kjer si slušatelji lahko rezervirajo tudi prenočišče. Po tečaju lahko opravite tudi izpit iz aktivnega znanja slovenščine prve stopnje. Vse informacije dobite na ZRS Koper, Garibaldijska 18. Le pogumno!

L.K.F.

SLOVENŠČINA ZA TUJCE

10. Poletni tečajji slovenskega jezika na Slovenski obali
HALO, TUKAJ SLOVENSKI MEDITERAN!

10 th Summer Courses of the Slovene Language on the Slovene Coast
HELLO, THIS IS THE SLOVENE MEDITERRANEAN!

PORTOROŽ, 28.7. - 10.8. 2003, Dijaški dom / Students' home

Prireditelj: Univerza na Primorskem / University of Primorska - ZRS Koper
Prijave sprejema / Address: vodja Vesna G. Mikolič, Garibaldijska 18, Koper
Tel.: +386 5 663 77 10;

Email: vesna.gomez@zrs-kp.si <http://www.zrs-kp.si>

POHITITE, učenje slovenščine ob morju je zelo zabavno!

Je še nekaj prostih mest!

HURRY UP, learning Slovene Language by the Sea is verry funny!

Koliko stvari je tu, ki jih sploh ne potrebujem! Albert Einstein ob odprtju veleblagovnice

Odpadki nas motijo. Nočemo jih ne videti ne vohati. Pa jih je vsak dan več in vse bolj se trudimo, da bi izgini. Vse bolj vdirajo v našo stvarnost - kupi smeti rastejo, voda in zrak sta umazana, smetnjaki in čistilne naprave smrdijo. Zavrženo papir, steklenice, omare, včerajšnji kruh, plevel s praga, plastiko, oblačila, pločevinke, pralne stroje, oblačila, krompirjeve olupke... V zemljo odteka voda z ostanki hrane, pomešana s človeškimi iztrebki, čistili, umetnimi gnojili in škropivi. V zrak gre dim, izpušni plini iz vozil in tovarn...

Čimbolj bogata je družba, bolj je potrošniška in več ima odpadkov. "Revne" družbe, tiste, ki živijo v sozvočju z naravo, nimajo odpadkov ne smetarjev. Krogi so zaključeni. Kar je za enega odpadke, je za drugega dobrina. Ljudje, živali, rastline in vsa druga narava vse predela, zaužije, izkoristi. Ni neuporabnih izdelkov. Človek ne predela narave tako, da bi bila po uporabi odveč. Kar človek zavrže, ne spravi v smetnjak, ne umika spred oči. Kar odtoči, ne zlije v odtok globoko pod zemljo, da ne vidi in ne voha. Kar pade od človeka, gre takoj v nadaljnjo uporabo. Edino, kar je v taki naravni družbi odpadke, torej nekaj, kar se ne vključuje v naravni krog, so izdelki, ki jih prinesejo obiskovalci iz potrošniške družbe, npr. plastična vrečka.

Piransko komunalno podjetje Okolje si je zastavilo nalogo, da bo očistilo občino. Imamo odlagališče odpadkov in čistilno napravo, ločeno zbiramo smeti, občasno zbiramo kosovne odpadke, proglasili smo se za zeleno občino, na kopališču vihrajo modre zastave, ki naznanjajo čistost in imenitnost plaže...

Zabojniki za kosovne odpadke so postavljeni na številnih točkah po vsej občini. Vanje znosijo ljudje, kar so doslej naskrivaj zmetali v gozd ali pa nalagali v kletih in podstrešjih. Zabojniki so hitro polni. Vmes je včasih še kaj takega, kar se zdi drugim uporabno in zato odnesejo domov. Denimo kakšno staro pohištvo.

Tudi na Prvomajskem trgu v Piranu denimo stoji zabojnik več dni na mesec. Tudi na tem lepem trgu se nabere grmada odpadkov. Res jih je grdo videti. Meščanom je nerodno tudi

zaradi turistov, ki pridejo v Piran zaradi lepe arhitekture. Najraje bi videli, da komunalna služba njihove odpadke zbira kje drugje ali pa da jih čimprej odpelje.

Kajti odpadki izdajajo. Odkrivajo preteklost, gospodarsko moč in lestvico vrednot. V piranskih zabojnikih ni starega pohištva, takega, ki bi ga podedovali od svojih dedov in skrbno negovali. Zavrženo pohištvo je kupljeno pred desetletji, ceneno izdelano, da ga človek lahko zamenja, ko se ga naveliča, ko se polomi ali ko zagleda v trgovini lepše. V zabojniku je veliko opreme iz plastike, ki jo človek kupi z lahkim srcem, ker je poceni in

moralno držo.

V zabojniku so odpadki, ki jih pred desetletji še ni bilo (omare, denimo, so dedje hranili za vnuke), in ne bodo več odpadki čez nekaj let (vse zavrženo bo reklirano).

Nazaj, v svet brez odpadkov, ne moremo, ali pa se nam ne da, vsaj zaenkrat ne. Nič tako groznega se ni zgodilo, da bi se bili pripravljeno vrniti v tisti čas, ko smo s papirjem netili ogenj ali ga zakopali v zemljo, ko smo odvečno hrano dajali živalim, ko smo manj jedli in zato tudi manj odvajali, ko smo zalivali rastline z odpadno vodo, hodili po mleko s kanglico, ko so trgovci zavijali marmelado v papir... Nič tako groznega se ni zgodilo, da bi iskali novih rešitev ali da bi vsaj manj trošili.

Ena od partizanskih pesmi pravi: "Bili smo nič, bodimo vse!" Ta naša povojna petdesetletna ihta "ustvariti nov svet in zavreči vse, kar je staro", povezovanje vsega s politiko, Orwellovsko brisanje preteklosti! Spodnesla nam je temelje, da smo padli globoko in od tam začeli "graditi svoj svet". Naši politiki so nas prepričali, da je zahodna družba izkoriščevalska in gnila, in zato smo vse, kar je bilo povezano z njo, gledali zvišča, se ob iskanju svoje poti stokrat spotaknili, trmasto nadaljevali, obenem pa naskrivaj škilili na zahod. Potem smo se začeli vse bolj odkrito zgedovali po zahodu, v dobrem in slabem.

Včasih so merili razvitost družbe po pismenosti ljudi, razvitosti industrije in kmetijstva, številu avtomobilov, deležu mestnega prebivalstva, porabi mesa... Danes je razvitost sprevržena zaradi neprijetnih pojavov: onesnaženosti, norih krav, umetne hrane, novih boleznih, debelosti in drugih oblik zasvojenosti, kriminala, brezposelnosti, birokracije, odpadkov...

Odpadki nas opozarjajo na naše izmikanje spoznanju o celovitosti sveta, na zanikanje naravnega v človeku. Naš neodgovorni odnos do narave, katere del smo, ne pristoji bitju, ki se ima za krono vsega stvarstva! Zdi se, kot bi človek bil usodna napaka, ki bo uničila svet. Vsak posameznik bi se moral odločiti: "Ne, jaz pa nočem biti napaka!"

Nada Kozina

Tak kup odpadnega materiala na piranskem Rokovem trgu mestu in tistim, ki skrbijo za njegovo čistočo, zagotovo ni v ponos. (Foto: Ivan Zupančič - Župa).

lahka, vendar kmalu postane grda in je vnapoto... V zabojniku so keramične ploščice, ki so nadomestile starodavni beneški teraco ali kamnite plošče, pa so se okrušile ali niso več moderne. So preproge, ki jih v Piranu nimaš kje stepati... So razne gospodinjske naprave, kupljene zato, ker so bile naprodaj in zavržene ob spoznanju, da v malih stanovanjih le zasedajo prostor in je brez njih mogoče preživeti.

Sodobni človek, proizvajalec odpadkov

Daleč smo od naravnega ravnovesja. Odlagališče odpadkov je v naravnem parku Dragonja. Po količini odpadkov šteje naša družba med razvite potrošniške, zaostaja pa pri zbiranju odpadkov in njihovi ponovni uporabi. Naš odnos do odpadkov nas umešča med onesnaževalce in nas pelje v pogubo, tako ekološko kot ekonomsko. Preveč trošimo, podlegamo trgu, ki nas nagovarja k novim in novim nakupom, in tako neopazno izgubljam smisel življenja, stik z naravo in

Ali je sploh mogoče govoriti o pravici do lepote? Samoumevno je govoriti o pravici do dela, do stanovanja, zadnje čase tudi o pravici do pokojnine, medtem, ko sodi govorjenje o pravici do lepote v področje trivialnega.

Toda ravno sedaj, ob začetku poletja je splošno znano, kako ženske hitijo s hujšanjem, kako si depilirajo noge in ostale dele telesa, kako si mladi fantje pred poletjem oblikujejo atletske postave, da bi bilo telo prožnejše in hkrati napeto - skratka občudovanja vredno. Vse popularnejši postajajo predvsem med mladimi denimo pirsingi v nosu, na jeziku ali popku (kar je sicer večini žensk, ki hodijo v lepoticilne salone in na lepotne operacije, odvrtno, tisti pa, ki mučijo svoje telo z različnimi tatooji, so vsekakor prepričani, da so lepši, zanimivejši in privlačnejši, vendar bomo tovrstno "okraševanje", ki ga imajo nekateri za deviantnega, tokrat pustili ob strani. Je pač stvar trenutnega vrednostnega sistema in nenazadnje tudi subkulture, ki dominira v našem

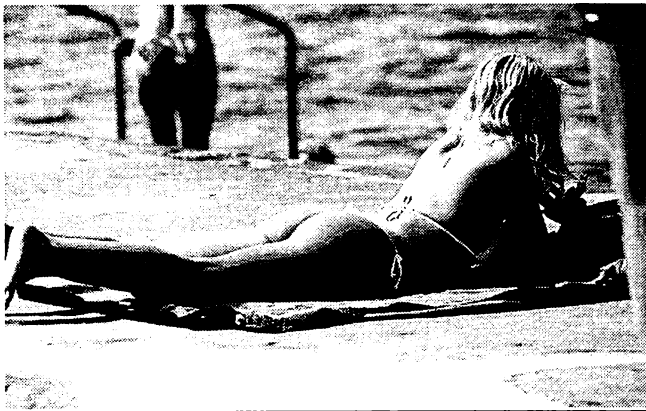

Foto: Ivan Zupančič - Župa

prostoru.

Želja po lepoti je stara toliko kot človeška civilizacija. V Ameriki 18. stoletja je bil cenjen topel urin mladih dečkov kot odlično sredstvo za odstranjevanje peg, dame iz viktorijanskega obdobja pa so si celo odstranjevale spodnji par reber, da bi imele vitkejši pas (kot osa preščipljene v pasu) in bile privlačnejše. Da uboge Barbike niti ne omenjamo posebej...

Toda, roko na srce - lepota, pa naj ob tem razumemo uporabo make-up-a, dišav, negovanje kože in telesa, obiskovanje fitness klubov, jemanje pilul za napihovanje mišic, za katere se potroši milijarde dolarjev na leto - prinaša nedvoumne koristi. Nedavno tega je londonski **Economist** objavil podatke različnih raziskav, iz katerih izhaja - po raziskavi **London Guildhall Univerze** na populaciji 11000 oseb - da prejemajo privlačni moški v povprečju za 15 odstotkov višjo plačo, medtem ko imajo privlačne ženske za 11 odstotkov višjo. Ista raziskava ugotavlja, da imajo predebele ženske za kar 5 odstotkov manj plače od povprečja. Neka druga raziskava med oglaševalskimi podjetji na Nizozemskem je pokazala pozitivno povezanost med privlačnimi direktorji in višjimi dohodki. V primeru, da so prijetnega in lepega izgleda, bi tudi študentje Univerze v Oslu obsojencem prisodili dvajset odstotkov nižje kazni.

Ob tem lahko mogoče tudi sami potegnemo osebno izkušnjo in sicer ali nam ni nekako lepše delati s sodelavci, ki so lepi in prijetni. Pustimo ob strani, da lahko prijetno delovno okolje razbijejo arogantni, odbojni, zadirčni ipd... sodelavci, kar pomeni, da lepota ni edini faktor uspešnosti, pač pa so ob tem pomembne tudi karakterne lastnosti posameznika, ki lepega napravijo grdega in neprijetnega ter nemara tudi obratno. Raziskave nenazadnje tudi kažejo, da lepši in prijetnejši ljudje mnogo prej dobijo zaposlitev kot oni drugi.

V luči teh dejstev obiskovanje kozmetičnih salonov in fitness klubov ne izgleda več tako pritlehno, saj vas lepota nemara lahko reši celo zapora ali pa vam poveča mesečno plačo! Vprašanje sploh ni več tako osebno, pač pa postaja sociološki fenomen. Ljudje se namreč ne delimo več samo na bogate in revne, pač pa tudi na lepe in manj lepe. Ob tem se nehote samo po sebi postavi vprašanje ali ne bi bila socialna država dolžna manj lepim ljudem s subvencijami omogočiti dostop do kozmetičnih salonov, kirurških posegov (n.pr. lepšanje oblike nosu, gladenje gub, odstranjevanje maščobnih blazin, itd) in uporabe raznih fitnisev, da bi si izboljšali svoj mogoče ne najbolj privlačni videz (s čemer bi se izboljšale tudi njihove možnosti v družbi, predvsem pa na trgu delovne sile). Vprašanje verjetno lahko zveni nekam nenaravno, saj bi kakšni levičarji takoj zakričali, da je potrebno lepe ljudi dodatno obdavčiti, ker imajo večje prihodke, nemara večja zadovoljstva v življenju in jim mogoče ni potrebno v tolikšni meri obiskovati lepoticilnih salonov, kot ostalim. Tudi plačevanju davkov na osnovi lepote bi se bolj težko izognili, saj bi malokdo hotel dokazovati, da ni lep.

Toda vprašanje, za katerega se danes zdi, da spada v sfero zabave in trivialnosti, je ob najnovejših napovedih biotehnologije, da lahko teoretično že danes genetsko oblikujejo novega človeka, ki bo lep in pameten - torej v vsakem primeru uspešnejši in pametnejši, kot smo mi danes - je še kako resno. Kdo od staršev ne bi hotel privoščiti svojim otrokom ne samo čimboljše izobrazbe in znanja, pač pa tudi lepote in zdravja?!? Skrb za lepoto ni tuja celo nekaterim politikom; predsednik državnega zbora baje lep del svojega časa porabi za nego svojega telesa in za ogledovanje samega sebe (niso mu kar tako nataknil nadimek Barbika). Četudi to ni res ali pa je pretirano, se zdi, da je samo še vprašanje časa, kdaj bo pravica do lepote prišla v strankarske politične programe.

Marko Zorman

Marko Crnkovič o medijih

- Ljudje so kritični in mediji morajo biti kritični. To je danes zakon.
- Seveda, človek si več upa, ko je sam za računalnikom kot iz oči v oči s človekom.
- Mediji seveda imajo vpliv, v dobrem in v slabem, vprašanje pa je, ali je res tak, kot si ljudje predstavljamo. (intervju v Oni št. 23/2003).
- Problem je v tem, da novinarji niso dorasli svobodi, ki so jo dobili z demokracijo.
- Mediji so biznis, kar prej nikoli niso bili. Gonja za dobičkom je znižala profesionalne standarde (intervju v Oni št. 23/2003).

Društvo Obzorje Piran

nudi svetovanje vsem ljudem v duševni stiski. Na osebni razgovor se lahko prijavite vsak delovnik od 10. do 14. ure. Tel.: 041/954-769.

Delo je najboljšo zdravilo za razvajenost

Sedaj, ko so počitnice in dopusti na vratih in bo vsakdanja naglica malo zamrla, je morda pravi trenutek, da si vzamemo čas in malo "drugče" razmislimo o svojih otrokih, o ljubezni, ki nas veže nanje, o odnosih, ki se pletejo med nami in o skupaj preživelih trenutkih, ki se kdaj kar kopljejo v sreči, kdaj pa so polni razočaranj, brezupa in skrbi. V roke lahko vzamemo tudi kako primerno knjigo o vzgoji, npr. tako, kakršno je za nas starše napisal psiholog dr. Bogdan Žorž, in sicer: *Razvajenost, rak sodobne vzgoje. O njeni vsebini nam je sam pripovedoval na predavanju v začetku meseca maja, ki je imelo za uvod naslednjo avtorjevo misel: "Razvajanje ni v tem, ker bi imeli otroka preveč radi, marveč v tem, ker ga s tem prikrajšamo za pomembne izkušnje, brez katerih bo v življenju težko shajal"*. Dr. Bogdan Žorž je znani psihoterapevt, doma s Čepovana na Goriškem, kjer skupaj z ženo vodi privatni zavod, v katerem je razvil izviren model terapevtske pomoči otrokom in mladostnikom s težavami.

Polno preddverje italijanske osnovne šole v Luciji, kjer se je predavanje odvijalo in se razvil v sproščen pogovor, je pričalo, da mnoge starše, tako mamice kot očke, tema o razvajenosti otrok zelo zanima. Zakaj, je najbrž vsem znano in poznano, saj - priznajmo si - dandanes vsi z lahkoto razvajamo svoje otroke, posledice tega pa žal z malo manjšo lahkoto odpravljamo.

Organizator - lucijski župnik g. **Janez Kavčič** je želel, da srečanje ne bi ostalo "med cerkvenimi zidovi" in njegovi prošnji se je prijazno odzvala ravnateljica šole gostiteljice, ga. **Marisa Rogič**, ki je predavatelju pripravila uvoden sprejem v italijanščini ter ob koncu še knjižno darilo, prav tako vljudna pa tudi strokovna je bila povezovalka v slovenščini, specialna pedagoginja ga. **Katja Šapla**.

Vzgoja je danes težko delo

Dr. Žorž je na začetku "opozoril", da je razvajenost, ki je v modernem času tako pereč problem staršev in vzgojiteljev, v veliki meri posledica modela permisivne vzgoje, ki se je začel uveljavljati v 60-ih letih. Popuščati otroku v vsem - vedno upoštevati le njegovo voljo, mu v vsem ustreci (od materialnih dobrin naprej), ga razbremeniti njegovih dolžnosti (pospravljanje igrač, oblačil, samostojno pisanje domačih nalog idr.) in druge podobne vzgojne "hibe" nas staršev so kot bumerang, ki se z isto silo, s kakršno smo ga zagnali, vrne. Če se ob taki vzgoji, ki se "nevarno" začne že v zibelki (otroka npr. ne pustimo jokati niti minutke), starši počutimo idealni starši in smo na to celo ponosni, smo (tako opozarja dr. Žorž) v osnovi zgrešili našo starševsko pot. Voditi otroka na tak način skozi življenje, ne pomeni ga imeti rad. Ljubezen do otrok je tudi doslednost do otrok, to pomeni, stati trdno za svojimi napotki, ukazi, obljubami. Otrok mora imeti ob sebi trdno oporo, da se bo naučil biti tudi sam trden. "Najbolj nevarno je", dodaja dr. Žorž, "če se do približno 14. leta otrokove starosti ne odločimo spremeniti svoje vzgoje, postati torej (preprosto povedano) strožji. Če do te starosti nismo ničesar ukrenili, smo zakockali otrokovo prihodnost. Sam bo namreč v življenju

brez pomembnih izkušenj, za katere smo ga z razvajanjem prikrajšali, težko shajal."

Starši pa tudi vzgojitelji oz. učitelji v šolah in drugih zavodih smo vsak dan na udaru "sile" prej omenjenega bumeranga. Naši otroci se skoraj sploh ne bi več učili, mnogim naloge pišejo starši, učitelji morajo znova in znova ponavljati navodila, zdi se, da se porabi več papirja za fotokopirni stroj kot zvezkov, pri-tožbe čez učiteljeva pravila so stalno na dnevnem redu in še bi lahko naštevali. In da ne bi bili preveč kritični samo do svojih otrok, v mnogih primerih velja isto za odrasle, npr. mlade diplomirance, ki sveži, polni teoretičnega znanja, vstopajo v službe, sprašujejo

Foto: Kira Zorman

najprej po višini plače, svoji pisarni, internetu, ne premorejo pa ponižnosti, spoštovanja do nadrejenih in prav preprostih praktičnih spretnosti. Vzgoja je danes težko delo!

Dr. Žorž je torej na podlagi svojih izkušenj, ki si jih je pridobil v vseh letih svojega dela z otroki in mladostniki, izdal omenjeno knjigo. Na lucijskem predavanju je povedal, da se je na odziv ob njenem izidu dobro psihično pripravil. Pričakoval je namreč, da bo negativen, saj je z njeno vsebino tako rekoč ovrgel oz. spodbil dosedanje teorije o vzgoji. Pojasnil je še, da tudi v ostalem delu Evrope, kamor je večkrat vabljen na seminarje in druga mednarodna srečanja, ni podobnega gradiva, zato so ga tuji kolegi prav bodrilno spodbujali k pisanju. Knjiga pa je, nasprotno od njegovih pričakovanih, uspešnica. Dobro se je prodala tudi na predavanju v Luciji, ki so se ga udeležile tako učiteljice italijanske kot slovenske šole pa številni starši malih in velikih otrok.

Ga. ravnateljica **Marisa Rogič** je za Portorožana podala tole izjavo: "Predavanje dr. Žorža je bilo zanimivo in zelo koristno. Tako

predavanja bi morali za starše in vzgojitelje večkrat organizirati. Jaz imam dva velika otroka in enega vnuka, pa sem slišala veliko koristnega." Ko je predavatelj ob koncu name-nil besedo nam poslušalcem, je bilo največ vprašanih povezanih z dilemami mladih staršev: kako naučiti otroka pospravljati igrače za seboj, zakaj so otroci tako nemirni, kako rešimo "problem" narcisoidnosti pri otroku, kako krotiti izbruhe togote ali jeze (npr. v trgovini, ko mu ne moremo kupiti vsega, kar si zaželi), zakaj so nihanja v obnašanju problematičnega otroka tako izrazita (en dan je miren, drugi dan kar besni, odgovarja, ne uboga itd.), in še podobnih dilem. Zanimanje je šlo tudi v smer krščanske vzgoje, in sicer, koliko le-ta vpliva na razvajenost oz. nanjo ne vpliva. O tem je dr. Žorž komentiral, da tako on kot marsikateri psihoterapevt (tudi ateist), pri svojem delu izhaja iz svetopisemskih resnic o razvajenosti (te je najti npr. v Sirahovi knjigi). Mnogo tovrstnih naukov pa nam ponujajo pravljice, zibelke ljudske modrosti (zelo nazorna je Muca Copatarica, ki otroke "uči" pospravljanja copatk in čevljev, pa Pepelka, ki govori o veliki razvajenosti dveh lenih polsester - nazadnje jima je morala mama priskrbeti še moža, in marsikatera druga). "Kako poteka delo v vašem zavodu v Čepovanu?" je zanimalo eno izmed mam. "Tam delamo tako: živimo vsi skupaj kot ena sama velika družina in vse probleme, ki nastajajo, rešujemo sproti. Vsak ima svoje zadolžitve, ki jih mora opravljati in dneve imamo polno zapolnjene. Prostega časa nimamo. Prosti čas je 'skovanka' moderne dobe", odgovarja znani terapevt. Programi psihoterapije za otroke in mladostnike, ki jih ponuja zavod, so različni. Verjamem pa, glede na strokovnost, razgledanost in domačnost gospoda Žorža, ki sem jim bila priča, da so uspešni.

In katere njegove besede so se mi najbolj vtisnile v spomin? "Delo je najboljšo zdravilo proti razvajenosti!" jasno in odločno zagotavlja dr. Žorž. Izkoristimo torej počitniški čas in spodbujajmo svoje otroke k delu doma, na vrtu, pri noni, na skupnem dopustu.

Lea Kalc Furlanič

30 LET VRTCA MORNARČEK PIRAN

Trideseta obletnica vrtca Mornarček Piran je jubilej, ki ga velja obeležiti, obenem pa je to tudi priložnost za oceno preteklega dela in čas za pogled v prihodnost. V preteklem obdobju so se v vrtcu trudili z velikimi koraki truditi izboljšati vzgojne metode s predšolskimi otroki. Tako imajo danes otroci vse večje možnosti izražanja svoje individualnosti.

Piranski vrtec ves čas živi s svojim krajem in se odziva na dogodke na svojstven, predšolskim otrokom primeren način. Sodelovanje z **Mestno galerijo, Pomorskim muzejem in Mestno knjižnico** je postalo že redna oblika dela z otroki. Vrtec je razvil tudi bogato sodelovanje s priznanimi umetniki z našega področja ter sodelovanje s starši, ki jih na različne načine vključuje v svoje aktivnosti. Predvsem pa je piranski vrtec prepoznaven po svojih projektih, s katerimi otroke seznanja s kulturno in naravno dediščino iz njihovega kraja (vsako leto so uvrščeni med nacionalne Unesco projekte). Letos je vrtec skupaj z Občino Piran dobil še prav posebno priznanje na **Mednarodnem simpoziju obzidnih mest v Waterfordu na Irskem**, kjer so njihovo delo **Obzidna mesta Piran - Ptuj - Škofja Loka** ocenili za najboljši prispevek k ohranjanju obzidnih mest. Vrtec Mornarček Piran in Občina Piran sta zanj prejela kristalni pokal.

Jubilejno leto je piranski vrtec Mornarček zaključil s slavnostjo v

gledališču Tartini. Z glasbeno - plesno prireditvijo **Mornarčkovo potovanje** so vsi otroci in vsi zaposleni v vrtcu prikazali splet nekaterih najuspešnejših projektov in dejavnosti preteklih let. Ob tej priložnosti je vrtec dobil tudi himno "**Mornarčki smo**" in zastavo, ki bosta prispevali k še večji prepoznavnosti vrtca. Županja gospa **Vojka Štular** je vrtcu ob tej priložnosti podelila tudi plaketo Občine Piran za uvajanje novih vzgojnih pristopov, ki pomembno prispevajo k razvoju predšolskih otrok.

T.T., Foto: Z. Primožič

V vrtcu Morje so z gusarji zaključili šolsko leto

Konec meseca maja so v Lucijskem vrtcu Morje pripravili letos že šesto tradicionalno srečanje, imenovano **Živ-žav**. Na travnatem igrišču pred poslopjem vrtca so se zbrali starši, vzgojiteljice in otroci vseh oddelkov in enot vrtca. Šli so se gusarje (prejšnje leto pa indi-

čila otroke peti gusarske pesmi, kot je npr. tista: Heja bum barasa, heja bum barasa. Za žejne in lačne pa je bilo poskrbljeno v "gostilni" Pri gusarju Bertu (mmm, vseh vrst doma narejenega peciva je kar vabilo).

Za popestritev popoldneva so v goste povabili znanega igralca, animatorja in pedagoga **Stena Vilarja**, ki je odigral igrico **Gusar Berto**, s katero je vse očaral. Sporočilo igre je bilo, da je prijateljstvo najdragocenejši zaklad.

Sicer pa ta igrica ni bila edina, ki so ji malčki lucijskega vrtca v tem šolskem letu ploskali. V "hiši" namreč deluje gledališko-lutkovna skupina "**Dobra volja je najbolja**", ki je letos praznovala svojo deseto obletnico. Njene članice so vzgojiteljice (Dolores, Darinka, Marija, Snežana, Alenka, Maja in Vera - njihova vodja), ki se ljubiteljsko ukvarjajo s to dejavnostjo in vsako leto pripravijo nekaj iger, največ priredb pa tudi lastnih izmišljenih zgodb. V svoje delo vključujejo otroke vrtca, skupaj izdelujejo kostume ali odigrajo manjše vloge. Letos so

nastopile v štirih izvedbah, za katere so starši plačali skromno abonmajsko vsoto. Njihovo vodilo je: "Ustvarjamo in delamo s srcem in znanjem", kar že vrsto let razveseljuje otroke in jih vodi v svet domišljije."

Velja omeniti še glasilo vrtca - "**Leščur**", ki ga izdajajo ob koncu šolskega leta. To je lična, že osma publikacija, ki s prispevki vzgojiteljic in staršev podaja utrinke iz življenja in dela v vrtcu. Njegova urednica je vzgojiteljica Blažena Dolničar. Ravnateljica, ga Zdenka Fatorič, ostaja na svojem vodilnem mestu še naslednjih pet let. Vesela je tega in pravi, da se bo trudila, da bo lucijski vrtec še naprej prijazen vrtec.

Sicer nas bo v jeseni, ko se začne spet "zaresno" delo vrtca Morje, pričakal v novi preobleki: obnovili bodo jaslični trakt (lani so srednjega). Stavba, ki že skoraj tri desetletja zvesto služi svojemu namenu, je pač začela kazati "rebra". Dotrajana oprema, garderobe, sanitarije idr. kličejo po prenovi. Upati je, da bo v mošnji ostalo tudi za klimatske naprave ter višjo ograjo; takšno, ki popoldanskim vsiljivcem (skupaj s psi) ne bo omogočala dostopa na otroška igrišča vrtca. Otrokom, ki je letos čas vrtca iztekel in jih prvega septembra čakajo šolske klopi, sta njihovi vzgojiteljici pripravili glinene ploščice s pristrčnim napisom v spomin.

Lea Kalc Furlanič

Sten Vilar v vlogi Gusarja Berta. (Foto: L.K.F.)

jance, še prej pa so bili Živ-žavi bolj športnega značaja). V delavnicah, ki so jih skrbno zasnovali in pripravile vzgojiteljice, so izdelovali gusarske sablje, pasove, cekine, barvali jadra na gusarskih ladjah, nekateri so se "naličili" in oblekli v prave grozne morske razbojnice. Še prej je Leonora (vzgojiteljica, ki v vrtcu vodi pevski zborček in druge dejavnosti) nau-

Mednarodna humanitarna akcija bo pomagala prenoviti šolsko igrišče Centra Elvira Vatovec v Strunjanu

Pred kratkim so v strunjanskem Centru za usposabljanje Elvire Vatovec predstavili zanimivo mednarodno humanitarno akcijo **Otroci v gibanju**, s katero je letos začela avstrijska naftna družba OMV in jo prenesla v vse države, kjer ima svoja podjetja. Tako torej akcija (z njo želi družba pomagati nekaterim organizacijam, ki skrbijo za socialno ogrožene ali drugače odrinjene otroke, pri nakupu opreme in ureditvi prostorov) hkrati poteka še v Avstriji, Nemčiji, na Češkem, Slovaškem, v Madžarski, Romuniji, Bolgariji, Hrvaški, Bosni in Hercegovini, Srbiji in Italiji, povsod kjer ima družba OMV svoja podjetja.

Zamisel za akcijo se je v OMV porodila aprila letos, ko so pri likovnem pouku otroci risali na temo "otrok v gibanju". Najboljših deset risb bodo zdaj uporabili kot motiv na ploščicah otroške igre **Spomin**. Od avgusta dalje bodo igro prodajali na vseh OMV-jevih (pri nas na OMV Istrabenzovih) bencinskih črpalkah, po vseh državah. Najboljše slike bodo jeseni prodali na dražbi, pridobljena sredstva pa bodo organizatorji akcije razdelili med organizacije, ki skrbijo za manj privilegirane otroke.

Ravnatelj Centra za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan, **Korado Lešnik**, je seveda zadovoljen, da je bila kot slovenska organizacija v akciji otroci v gibanju izbrana prav njihova šola. "Naši otroci se težko kosajo s svojimi vrstniki po znanju matematike in slovenščine, zato so še toliko bolj veseli, če se lahko izkažejo pri aktivnostih, ki jih zmorejo, to je pri risanju, petju, telovadbi in podobno," je pojasnil ravnatelj. V Centru bodo s podarjenimi sredstvi obnovili športno opremo za otroke, s čimer jim bodo omogočili kakovostnejšo vadbo, saj so motorične sposobnosti zelo pomembne za njihov razvoj.

L.S.Z.

Osmošolec Blaž Bizjak izreden v tekmovanju iz angleškega jezika

Zavod Republike Slovenije za šolstvo je pripravil po vseh območnih enotah Zavoda RS za šolstvo slovesni sprejem za osmošolce in njihove mentorje, ki so v letošnjem šolskem letu sodelovali na državnem tekmovanju v znanju angleškega in nemškega jezika in osvojili zlato priznanje.

Tekmovanje predstavlja dodatno motivacijo, obenem pa tudi priložnost za primerjavo znanja med posameznimi učenci osnovnih šol pred vstopom v srednjo šolo. V letošnjem letu je bilo v tekmovanje vključenih 7459 učencev (6239 za angleški jezik in 1220 za nemški). Kot je določeno v pravilniku o tekmovanju, lahko učenci osvojijo bronasto, srebrno ali zlato priznanje v dveh kategorijah: redni pouk tujega jezika in drugi (fakultativni pouk in izven konkurence). Pri angleškem jeziku se je državnega tekmovanja udeležilo 2450 učencev. Najboljši (136) so osvojili zlato priznanje.

Najboljši rezultat (vseh 50 točk) pa je v kategoriji redni pouk pri angleškem jeziku je doseglo šest tekmovalcev - med njimi **Blaž Bizjak** iz OŠ Lucija. Rezultat, ki je vreden poklona.

L.S.Z.

Slaščičarna dobrih slaščic

MIGNON

v Portorožu

in pekarna z butikom slaščic

v Luciji

vas pričakujeta s svojimi izbranimi slaščicami in številnimi okusi sladoleda.

Radi berete Portorožana?

Prispevajte zanj (za tisk, računalniško urejanje,...) svoj prostovoljni prispevek na TR.R. št.: 0129-6450836431.

L.S.Z.

š i f r a

Izola - Kristanov trg 2, tel. 05/640-11-10, fax: 05/640-11-11

O B A L A V M A L E M

nepremičnine

immobili

www.slifra-nepremicnlna-sp.si

**NAKUP, PRODAJA, ZAMENJAVA HIŠ, STANOVANJ, PARCEL,
IMAMO LICENCO IN 12 LET DELOVNIH IZKUŠENJ
PRI POSLOVANJU Z NEPREMIČNINAMI**

VOZOVNICE IN KRIŽARJENJA

Vse na enem mestu !

Pri nas lahko rezervirate najugodnejše letalske, trajektne in železniške vozovnice.

Kot ekskluzivni zastopnik vam ponujamo zelo popularna križarjenja in hotele po vsem svetu.

Pokličite: (05) 67 10 777

CRUISE & FERRY CENTER g.i.z. - LIMINJANSKA 94B, LUCIJA
(nasproti TUŠ-a)

Enostaven dovoz in lasten parkirni prostor za stranke.

Pričakujemo vas od 8.00 - 18.00 ure.

www.cruise-ferry-center.com

Portorož - Obala 14B, tel. 05/674-41-49
v centru Portoroža nasproti starega hotela Palace

Menjalnica

ODPRTO VSAK DAN OD 08. DO 22.
NEDELJA OD 08. DO 22.

IZVOLITEV DR. MARKA PAVLIHE BO PRIPOMOGLA K PREPOZNAVOSTI SLOVENIJE KOT POMORSKE DRŽAVE

Mednarodni pomorski odbor (Comite Maritime International - CMI) je najstarejša mednarodna nevladna pomorska organizacija - deluje že od leta 1897 -, katere glavni cilj je poenotenje pomorskega prava. Od leta 1993 je član CMI tudi **Društvo za pomorsko pravo Slovenije**. Ta nevladna mednarodna organizacija že dobrih sto let botruje številnim mednarodnim pomorskim konvencijam in tako znatno prispeva k poenotenju pomorskega prava. Skupaj z Mednarodno pomorsko organizacijo je glavni akter pri pripravi mednarodne zakonodaje s področja pomorskega prava. Na letošnji skupščini, ki je ob enem s konferenco o novostih na področju pomorskega prava potekala od 10. do 15. junija v francoskem **Bordeauxu**, je bil za generalnega sekretarja te prestižne mednarodne organizacije izvoljen predsednik društva za pomorsko pravo Slovenije in vodilni slovenski strokovnjak s tega področja, prof. dr. **Marko Pavliha**. Izvolitev prof. Pavlihe je veliko priznanje tako za Društvo za pomorsko pravo Slovenije, kakor tudi za našo državo.

Šolska knjižnica bo pri sodobnem pouku pomembnejša

Na pobudo Zavoda R Slovenije za šolstvo je bilo konec letošnjega maja na OŠ Cirila Kosmača Piran prvo tovrstno strokovno srečanje strokovnih delavcev obalnih osnovnih šol: ravnateljev, knjižničarjev in predstavnikov učiteljev. Beseda pa je tekla o pomenu knjižničnih informacijskih znanj pri opismenjevanju učencev, o možnostih in pogojih, kako bi ta znanja, potrebna za orientacijo v informacijski družbi, najbolj smiselno povezali s cilji posameznih vzgojnoizobraževalnih področij.

Novi vzgojnoizobraževalni programi namreč uvajajo aktivnejše metode učenja in poučevanja ter poudarjajo medpredmetno povezovanje (med drugim zato, da ne bi vedno znova prihajalo do kopičenja in podvajanja snovi in da bi osvojena snov učencev pa koristila tudi v nadaljnjem izobraževanju in življenju. O pomenu šolske knjižnice kot informacijskega in učnega središča šole ter njeni vlogi pri posodabljanju pouka je na srečanju govorila pedagoška svetovalka področne skupine za knjižnično dejavnost **Majda Steinbuch**.

Med nalogami šolske knjižnice pa je izpostavljeno njeno pedagoško delovanje (v osnovni šoli naj bi se usmerilo na osvojitev

osnovnih knjižničnih informacijskih znanj: uporabo knjižničnih virov, kjer ne gre brez sodobne informacijske tehnologije.)

Sodobno izobraževanje bi moralo temeljiti manj na kopičenju vseh vrst podatkov, na učenju "na pamet", bolj pa na vedenju, kje naj učenec kaj poišče in kako (pri čemer mu seveda ne smejo biti tuje tudi najsodobnejše tehnologije).

Ta pristop v vzgojnoizobraževalnem procesu bo zagotovo terjal spremenjeno vlogo šolske knjižnice, ki se bo seveda morala primerno posodobiti, predvsem pa aktivneje sodelovati pri pouku.

M.Č.

Radi berete Portorožana?

**Prispevajte zanj (za tisk, računalniško urejanje,...) svoj
prostovoljni prispevek na TR.R. št.: 0129-6450836431.**

PODELITEV PRIZNANJ NAJBOLJŠIM ŠPORTNIKOM

Triindvajsetega junija, so na slovesnosti v občinski palači podelili priznanja najboljšim piranskim športnikom v letu 2002. "Prepričana sem, da bomo zmogli preseči zaplete zadnjih mesecev in da bomo uspeli določiti tiste prioritete, ki so možne, da jih dosežemo v skladu z razvojem občine Piran," je prisotnim športnicam in športnikom (več kot polovica nagrajencev na podelitev sploh ni prišla) obljubila županja Vojka Štular.

Letos so tudi nekoliko spremenili kriterije za podelitev priznanj. Poleg dosežkov na največjih tekmovanjih so upoštevali tudi kategorizacijo vrhunskih športnikov pri Olimpijskem komiteju Slovenije, nastope za državno reprezentanco in dosežke na največjih tekmovanjih. Predvsem pa so v izbor enakovredno vključili tudi neolimpijske športe, saj je v preteklih letih podeljevanje zgolj promocijskih priznanj v teh športnih disciplinah v nekaterih klubih povzročilo precej negotovanja. In zakaj so se na Športnem centru Piran letos odpovedali prireditvi Športnik leta, ki so jo v ponavadi priredili v Gledališču Tartini v začetku februarja, kar je za tovrstna srečanja vsekakor primernejši termin? "Ob športnikih in športu mora biti tudi gospodarstvo in del aktualne politike. V prireditvah smo veliko vlagali, vabili in prepričevali, vendar je osveščenost pač taka, kot je. Tak

dogodek pa ne more biti sam sebi namen," je pojasnil direktor centra **Zdenko Vozlič**.

Dobitniki priznanj za leto 2002 so: vrhunski športniki v članski kategoriji - jadralski posadki razreda 470 iz Jahtnega kluba Portorož **Vesna Dekleva** in **Klara Maučec** (13. mesto na SP) ter **Tomaž Čopi** in **Gregor Lisjak** (21. mesto na SP), balinar Mlinarja iz Padne **Dejan Koren** (4. mesto na EP), rokometašice RK Piran **Špela Cerar**, **Mihaela Ciora**, **Nadiža Pleško**, **Sergeja Stefanišin** in **Nada Tutnjič** ter bivši član VK Piran, veslač **Matej Rodela** (5. na SP U-23 v enojcu); vrhunski športniki v mladinski kategoriji - član ŠD Piran **Jernej Letica** (hitrostno rolanje, 6. mesto na SP), jadralka v razredu evropa iz JK Pirat **Teja Černe** (3. mesto na EP) in rokometašica RK Piran **Ana Petrinja** (8. mesto na EP); vrhunska športnica v kadetski konkurenci - jadralka v raz-

redu optimist, članica ŠD Piran **Tina Mrak** (6. mesto na SP).

Za dobre športne rezultate na mednarodnih tekmovanjih in državnih prvenstvih so priznanja prejeli:

Igor Jakomin, **Dušan Puh** in **Nik Pletikos** (jadranje), **Timotej Plahuta** (kotalkanje), **Sara Habjan** (odbojka na mivki), **Tilen Vodlan**, **Andrej Pistotnik** in **Silvana Vrčon** (veslanje) ter **Marjana Bojovič**, **Helena Horvat**, **Andreja Juraga**, **Mojca Derčar**, **Katja Maršič**, **Vladoša Nižetič**, **Tjaša Nižetič**, **Dejana Stevanovič**, **Dunja Žugelj** in **Maja Kučinič** (rokomet).

Priznanja so dobili tudi zaslužni športni delavci **Miro Mušič** in mag. **Robert Turk** (Smučarski klub Portorož), **Boris Požar** (Balinarski klub Lucija) ter **Ivan Štader** (Ribiško in potapljaško društvo Piran).

ALJA TASI

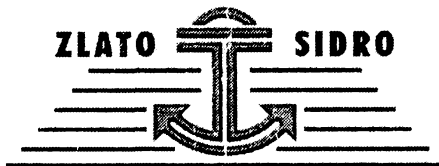
borzno posredniške družbe

- Ni vseeno, kako obračate vaš denar, da bo najbolj donosen.
- Zato ravnajte modro in poiščite nasvet strokovnjakov

v Kopru, Pristaniška 12, tel.: 05/663-31-00

ZLATO SIDRO

Restavracija v Portorožu, in Pizzerija v Luciji
tel.: 674-50-74 tel.: 677-02-04

Se priporočata
s pestro ponudbo
odlično pripravljenih jedi.

UNID d.o.o. Piran

- mladinski servis
- Internet storitve, web design

Župančičeva 14, 6330 Piran

tel./fax 05 / 673-15-21

Obala 55, 6320 Portorož

tel./fax 05 / 674-70-18

<http://www.klub-mp.si>

Email: servis@klub-mp.si

FLIP PONOVO NAVDUŠIL AVDITORIJ Več kot tristo mladih akrobatov je v Avditorij prineslo srečo

Pred nabito polnim zunanjim prizoriščem Avditorija v Portorožu se je tudi letos konec maja odvijal tradicionalni zaključni nastop Plesno akrobatske skupine Flip iz Pirana. Pisana množica mladih akrobatov iz vseh obalnih osnovnih in srednjih šol, vrtcev in zavodov - vse od Sečovelj do Črnega Kala - je s svojim znanjem duhovitostjo in prisrčnostjo navdušila gledalce. Vsi, od najmlajših triletnih nastopajočih pa do tistih nad štiridesetimi, so na odru zaživeli s prikazom tudi izjemno težkih akrobatskih elementov, od prevalov do dvojnih preskokov. Vse to akrobatsko znanje pa so povezali s plesom.

Kačici Katja in Tea.

Preko 300 nastopajočih je presenetilo gledalce z radostjo in hkrati disciplino v svojih nastopih, kar je dodobra segrelo tudi dlani

in srce gledalcev: od najmlajših, ki so jih v koreografiji o čebelici Maji oblekli v rožice, do skupine staršev, ki je nastopila z izjemno usklajeno točko, s katero se bodo poleti predstavili tudi na **gimnastičnem festivalu v Španiji**, do trenerjev, ki so zabavali tako občinstvo kot tudi nastopajoče, oblečeni v čebelice ali južno sadje... Prav vsi so v nastop vnesli delček sebe. Višek je bil dosežen s predstavitev mladih državnih prvakov in z zadnjo točko, ki so jo Flipovci pripravili za **Svetovno gimnaestrado na Portugalskem**, kamor odhajajo julija (zastopajo Slovenijo). Točka, ki je do solz ganila občinstvo, je bila sestavljena iz dveh delov: spleta slovenskih narodnih pesmi v moderni izvedbi, ki ga je Flipov zbor zapel skupaj z ansambлом **Primorski fantje** in pesmijo **Moja Slovenija**, ki so jo zapeli skupaj s **Katjo Klemenc** (avtorja pa sta **Mojka Mehora Lavrič** in **Aleš Lavrič**). Pesem **Moja Slovenija** bo tudi uradna himna **evropskega prvenstva** v moški gimnastiki, ki jo bo prihodnje leto v Ljubljani organizirala **Gimnastična zveza Slovenije**.

Flipovci so prireditve s svojimi trenerji **Stasjo in Mitjo Mehora** (na prireditvi sta prejela priznanje eden za 45-letno, drugi pa za

Piramida Flipic in Flipkov.

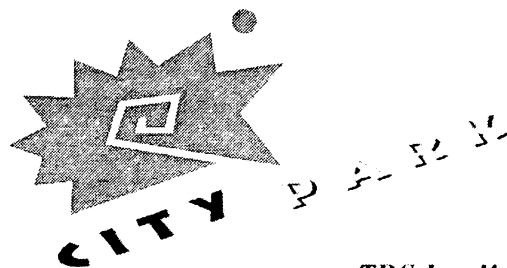
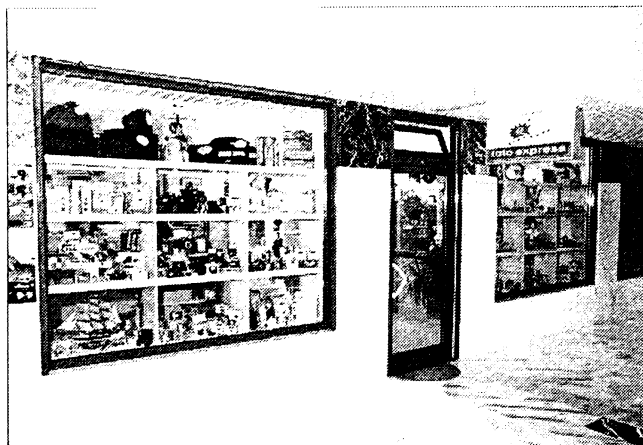
15-letno delo z mladimi), **Gino Gržinič, Borutom Žerjalom** in **Mojko Mehora Lavrič** pomenovali *Kdo nosi srečo?* in dokazali, da jo nosijo otroci. Na tej prireditvi prav gotovo!

Na državnem prvenstvu v karateju v **Oplotnici**, na katerem je nastopilo 44 ekip iz 19 klubov, je v članski konkurenci zmagalo **DBV Piran**. Na poti do finala so premagali ekipo iz Kranja (2:0), nato Shotokan Ljubljana (2:0) in Žalca (2:1), v finalu pa še ekipo Tika Trbovlje (2:1). Pirančani so tako ubranili naslov prejšnjega leta v postavi (od leve proti desni): **Alain Malinovič, Jure Toman, Gabrijel Franca** pod vodstvom trenerja **Milenka Railiča**.

Kozmetika Jana Novak s.p.
Lepa cesta 1, 6320 Portorož
teli: 05 674 52 57
(042) 322 187

Nega obraza
Nega telesa
Ajurveda masaža
Klasična masaža
Tui-na masaža
Depilacija
Manikura
Pedikura
Infrardeča savna
Solarij
Refleksna masaža stopal

TPC Lucija
Obala 114, 6320 Portoroz

FUJIFILM Canon OLYMPUS PENTAX

-Izdelava fotografij iz vseh klasičnih in digitalnih medijev
-Fotografiranje prireditev, svečanosti in porok

-Prodaja ročnih ur priznanih znamk:

SECTOR (SPORT WATCHES) BREIL TISSOT ZZERO

PISMA PORTOROŽANU

Ponovno o krivdi za stanje športa v občini

Spoštovani vsi, ki ste se oglasili na mojo kritiko stanja športa v občini. Najprej se opravičujem osebam, ki sem jih zaradi mojega kritičnega tona morebiti osebno prizadel, nikakor pa se ne morem potolažiti z odgovori, ki žogico za stanje športa v občini ponovno vračajo občinskemu svetu. Vztrajam namreč na tem, da je bil Športni center ustanovljen z namenom, da na področju športa vodi (!) aktivno politiko in ne le zato, da opravlja administrativne in svetovalne naloge.

V odloku o ustanovitvi ŠC je med nalogami navedeno tudi dajanje pobud in predlogov, priprava strokovnih gradiv, svetovanje pri načrtovanju, obnovi, izgradnji in upravljanju javnih športnih objektov v občini, ... Ne morem sprejeti razlage, da bo ŠC pomagal pri investicijah v športu šele po tem, ko bodo v proračunu zagotovljena sredstva. Tako preprosto ne gre, ker tega ne dopušča logika javnih proračunov. Ni mogoče najprej določiti, da se bo v proračunu zagotovilo toliko in toliko sredstev za naložbe, šele potem pa razpravljati o tem, kako se bodo ta sredstva porabila. Tako ne gre. Pa ne misliti, da se želim ubadati z vprašanjem, ali je prej kokoš ali jajce. Vendar, da se v proračunu zagotovijo sredstva, mora najprej biti pripravljen konkreten predlog investicije z ustrezno obrazložitvijo. Seveda ne pričakujem od gospoda Vozliča, da bo sam narisal načrt za obnovo nekega objekta, pričakujem pa, da bo pripravil utemeljitev in izhodišča za investicijo, ki jo bo

nato mogoče uvrstiti v proračun. Na čigavo pobudo pa lahko o tem na občinskem svetu odločamo, ali naj sami opravimo naloge, ki so zaupane ŠC? Občinski svet ni še nikoli zavrnil nobene naložbe s področja športa. Toda če se od nas zahteva, da neko investicijo potrdimo, mora pred tem le-ta biti predlagana. Jasno je, da atletskega stadiona in doma vodnih športov trenutno ni mogoče graditi, ker so zemljišča še v privatni lasti. Toda v vmesnem času bi lahko uredili piranski stadion, ki nujno potrebuje dodatne igralne površine. Če bi ŠC pripravil predlog za investicijo v ta projekt, bi ga na občinskem svetu seveda potrdili. To v ničemer ne bi zmanjšalo pomena atletskega stadiona in doma vodnih športov, ki še vedno ostajata na vrhu prioritete - a ju, ponavljam, trenutno ni možno izvesti. Občinski svet je doslej potrdil vse dokumente, ki jih je predlagal ŠC. Imamo strategijo, sedaj pa čakamo njeno izvedbo. Za to pa potrebujemo konkretne in izvedljive pred-

loge, teh pa ni in ni. Tudi neuspešni kandidati na lanskih volitvah, ki so med najglasnejšimi v športni sferi, bi morali vedeti, da občinski svet ne more sam pripravljati predlogov za investicije. Zato pa imamo razvejan družbeni sistem, kjer ima vsakdo svojo nalogo. In če zataji en kolešček, se zaustavi celotna mašina.

Povsem nesprejemljive pa so misli gospoda Jorasa, ki govori o "občinskih foteljih", pa o domnevni želji po poslušnih in hvaležnih direktorjih, in podobno. Občinske fotelje polnijo volilci, ki nekemu pač zaupajo, drugim pa ne. Tako gre v tem sistemu, takšna je pot do sedenja v teh foteljih. Dolžnost nas, ki na teh foteljih sedimo, pa je, da upravičimo podeljeno zaupanje z našim delom. Med drugim, tudi s pametnim izbiranjem direktorjev javnih zavodov in podjetij. Vse, kar sem v svoji kritiki hotel izpostaviti, je le moja ocena, da izbira direktorja ŠC ne sodi med najbolj pametne.

Sebastijan Jeretič

KAJ MENITE VI, ŠOLNIKI?

Naslov je morebiti neprimeren v smislu, da ne poznam natančnih programov Ministrstva za šolstvo, ki določajo šolske urnike. Vendar bi si želela, da sledeče vrstice preberejo ljudje, ki krijijo šolske urnike naših otrok in da bi na moje razmišljanje tudi odgovorili.

Za kaj gre? Dejstvo je, da hitimo v Evropo. Z urniki, delovnim časom so nekateri že tam, denimo banke, nekatere trgovine, podjetja... Z delovnikom pričnejo ob 8. ali celo kasneje. Kako pa je z našimi učenci, dijaki? Vzemimo kot primer Gimnazijo Piran: zadnje šolsko leto je celo prvi letnik s poukom pričel ob 7. uri in 10 minut in to domala vse dni. (Naj ne bo zamere, če morda en dan v tednu ni bilo tako imenovane, predure.) Resnica je, da se pouk za naše otroke pričanja prezgodaj. Hiteti morajo k pouku, ko so starši zjutraj še doma, domov pa se vračajo pred starši, lačni, utrujeni... in čakajo!

Po mojem je še najbolj neprimerno, da se pouk prične tako zgodaj celo s telovadbo in to na stadionu nad Piranom... Povprašajte šolske zdravnike, kako jih ti mladostniki milo prosijo za opravičila zaradi izostanka od telovadbe. Ne gre za to, da mladi neradi telovadijo, toda zamislite se - ob 7. uri zjutraj!

K pisanju pa me je privedlo predvsem opazovanje mladostnikov, ki zgodaj zjutraj (okoli 7. ure) s skuterji drviijo čez drn in strn, mimo vseh cestnih ovir, da le ne bi zamudili k pouku (ki se - kot rečeno - pričanja natanko ob 7.10!). Ob vsem tem pa sem, sicer neuradno, slišala, da je na Gimnaziji Piran profesor, ki -potem ko je sam že vstopil v razred - drugim ne dovoli več vstopa! Ne glede na razloge za zamudo (včasih je pač za zamudo kriv avtobus, ki je bil prepoln, itd). Po drugi strani pa vemo, da mnogi mladi trenirajo razne športe tudi do devetih zvečer. Večerja, učenje, kakšen film, internet, opravil je še in še, k čemur jih seveda odrasli radi vzpodbujamo, saj je koristno itd. Pouk pa se začneja prezgodaj, mladi pa tako radi spijo... Šolniki, kaj menite vi?

S.Ž.

(ime je znano uredništvu)

LA CUCINA DI CESARINA:

Involtini di prosciuto crudo.

Care amiche, dopo una breve pausa sono nuovamente da voi con una ricetta estiva. Un paio di volte sono stata invitata dalle amiche che frequentano i corsi della 3o età', per presentare qualche mia ricetta ancora inedita, portando con me a dimostrazione della sua bontà, anche il prodotto finito. E devo riconoscere che e' stato accolto con interesse e gustato con piacere. Così' oggi vi presento la ricetta che e' stata già' classificata come "buonissima" da tutte le amiche presenti a quel piacevole incontro gastronomico. Potrete così' giudicare se il loro giudizio sia stato sincero.

Ci sono due alternative per gli ingredienti: quella casalinga e quella piu' "sfiziosa" da far gustare agli amici in qualche occasione particolare. Si tratta di usare al posto del prosciutto crudo la pancetta cotta pressata, tagliata sottile che e' senz' altro piu' economica.

Ecco gli ingredienti:

Ripieno: 300 gr. petto di pollo macinato, 250 gr. di ricotta, 1 uovo, 40 gr. di parmigiano (una bustina), 30 gr. di pangrattato, sale, pepe, prezzemolo, 100 gr. di prosciutto crudo tagliato sottile, oppure di pancetta pressata. Per esperienza pero' vi consiglio di comperare piu' prosciutto o pancetta (cca. 150 gr.) di come e' scritto nella ricetta, altrimenti vi rimarra' del ripieno, che in ogni caso potrete usare come ho fatto io - per fare delle piccole polpettine che potrete friggere dopo averle avvolte nel pangrattato. Ed ora passiamo all'esecuzione: mischiare bene turri gli ingredienti e formare dei salsicciotti della grandezza dei soliti "cevapcici" (5-6 cm), avvolgere ognuno nelle fettine di prosciutto o di pancetta e formare gli involtini. Rosolarli (coperti) nell'olio d'oliva lentissimamente, a fiamma bassa, assieme a due rametti di rosmarino, per circa 30 - 35 minuti, girarli un paio di volte fino a che si asciugera' il loro sugo do cottura. Quando questo sara' evaporato, aggiungere mezzo bicchiere di vino bianco e svaporate nuovamente. Rosolate per qualche minuto ancora leggermente gli involtini e con l'aggiunta di in po d'acqua fare un sugo ristretto che potrete versare sul piatto di portata.

Sono buoni caldi o freddi. Per la versione calda io aggiungo al sugo di cottura un piccolo vasetto di panna, un cucchiaino di senape

stemperati in poca acqua e do' ancora un piccolo bollore. Comunque e' una mia invenzione per poter accompagnare il tutto con del riso al naturale o con della peperonata, completando in questo modo una cenetta molto particolare. Le spiegazioni sono forse un po' complicate a prima vista: non lasciatevi ingannare, il tutto e' di una facilità infantile!!

Buon appetito e una buona estate a tutte voi!!

Cesarina

brezplačni oglas

Nataša Černič Šuligoj, dr.med.:
"Srce je čudežna neutrudna črpalka.
Na dan stotisočkrat utripne.
Vsak utrip pomeni nadaljevanje življenja."

**PRISPEVAJMO ZA NAKUP
ULTRAZVOKA ZA SRCE ZA
SPLOŠNO BOLNIŠNICO IZOLA**

Naj sree dolgo igra!

Delber za nakup
nujno medicinske opreme
za Splošno bolnišnico Izola

TRR: 01100-6030277118

VI SPRAŠUJETE, PORTOROŽAN ODGOVARJA

Kratke novice

Prebivalci nekaterih vasi v občini so zelo razočarani, ker občinska vlada ne sodeluje dovolj pri razvoju vaškega turizma. Zakaj taka površnost?

Počakaj na prihodnji predvolilni čas! Takrat jim bodo prišli ponuditi še kaj drugega, ne samo sodelovanje!

Ali je res, da turistični delavci letos ugotavljajo, da je v naši občini pre slaboposkrbljeno za zabavo poletnih gostov, da je splošna ponudba nezadostna, plaža dolgočasna in parkirni sistem prava katastrofa? Kako to, da so to opazili šele letos?

Šele letos so začeli prebrirati Portorožana...

Zelo sem bil ogorčen, ko sem slišal, da so kar nekaj noči neznani brezvestneži z avtomobili divjali po solinah in delali škodo in da - razen solinarjev - nihče ni ukrepal proti tem objestnejšem!

Morda pa niso bili objestneži; morda je kakšen inovativen turistični delavec preizkušal novo zamisel o nočnih vožnjah po Krajinskem parku, ker so turistom nočne vožnje po morju že preveč vsakdanje.

Zelo me je razveselila vest, da bo tudi letošnje poletje "županov klicar" popestril poletna dogajanja na piranskih ulicah. Ali ima mesto Piran v načrtu za to poletje še kakšen srednjeveški običaj?

Ima: prometni režim...

Že vrsto let opažam, da skupine mladih, vse prej kot treznih, veseljakov na plažah s hrupnim obnašanjem nemoteno nadlegujejo kopalce, celo mamice z majhnimi otroki. Kopalški mojstri se običajno ne vmešavajo. Zakaj upravitelji plaž ne ukrepajo?

Le zakaj bi? Naj bodo vendar tuji obiskovalci deležni kančka slovenske folklore!

Kljub neštetim in dolgoletnim pripombam občanov ostaja javna razsvetljava vseh krajev v občini na ravni nekdanjih vsesplošnih vaj za primer sovražnega letalskega napada (v mislih imam zatemnitev). Pri tem so še posebno prizadeti slabovidni ljudje. Kdaj se bodo pristojne službe končno lotile tega problema?

Saj so se ga že davno lotile! Nikjer pa ne piše, da lotiti se nekega problema pomeni tudi rešiti ga...

V čem je naša država močnejša od vati-kanske?

Na čelu vati-kanske države je papež, na čelu naše pa bogovi.

Sonja Požar, Lucija

• **Kinološko društvo Portorož** bo tudi letošnji julij organiziralo mednarodno pasje tekmovanje. Ni pa še objavilo datuma seminarja o tem, da morajo lastniki psov odstraniti pasje kakce z zelenic in pločnikov ter da svojih kosmatih prijateljev ne smejo voditi v peskovnike otroških igrišč.

• **Dokazano je**, da so kamniti bloki stavbe nekdanje **železniške postaje v Luciji** iz hlapljive snovi. Očividci trdijo, da jih je zmeraj manj, zaradi česar bo imel tisti, ki naj bi bil odgovoren zanje, še vrsto stroškov in težav (razen ako ne bodo spet obveljali zakoni realsocializma, ko so nekateri povzročitelji materialne škode skrivnostno izginjali s seznamov možnih krivcev).

• **Konec julija** se v Portorožu začne 10. poletni tečaj slovenskega jezika. Gostinskimi delavcem, novinarjem in RTV voditeljem raznih oddaj toplo priporočamo udeležbo.

• **Projekt "Ohranimo želvo v slovenskem morju"** se po vsebini dopolnjuje z drugimi slovenskimi (neuradnimi) projekti, ki se zavzemajo za želve v pravosodju in reševanju težav na področju zdravstva in sociale.

• **Izšla je nova knjiga o pomorskem pravu.** Glede na površino našega morja gre verjetno za žepno izdajo.

• **Glede na to, da bo okostje "piranskega" kita** lepega dne romalo v ljubljanski Prirodoslovni muzej, bi bilo pravično, da bi ga tudi na razpadanje poslali kar v Ljubljano.

Sonja Požar, Lucija

Piranski kit

In je naplavilo kita v Piranski zaliv. Tako je po pojavile močne želje po njegovih kosteh. Povsem človeško. In so potem na dolgo sejali in tumbali, kako priti do njegovih kosti. Premalo premišljeno in predrago. In trajalo je predolgo: eno leto, dve, tri?

Rešitev pa je bila tu, pri roki. Enostavna, hitra, pa še skoraj zastoj. Ja, rešitev se je ponujala sama po sebi.

Pa še Sime bi bil sit.

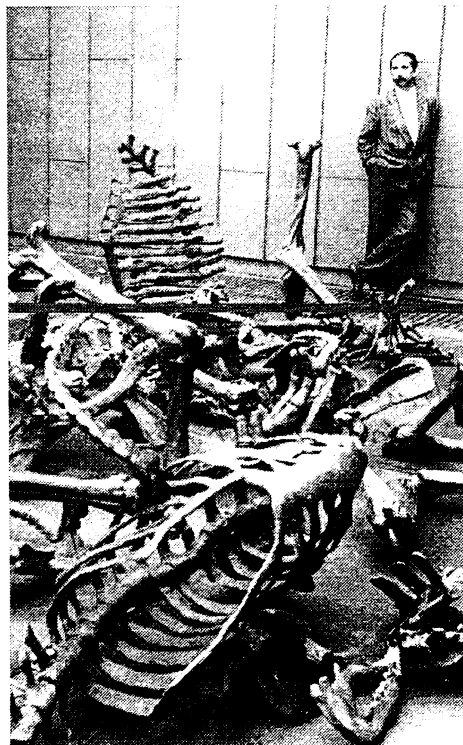
I.P.

Pred dvema leti je številna občinska delegacija, na čelu z županjo Vojko Štular, šla v Ameriko (v Indianapolis) z namenom, da k nam pripelje ameriške turiste.

Kje so zdaj vsi ti ameriški turisti (ali pa so mogoče to oni, ki je pripeljejo na ameriških letalonosilkah in se gredo vojaški turizem?)?

Stari občinski Opel je dobro služil svojemu namenu, tudi za razvažanje cvetic, vseeno je bilo treba kupiti novega, tokrat limuzino znamke Audi...

(Foto: Ivan Zupančič - Župa)

Slobodan Simič - Sime po kosilu. Foto: Danilo Jakovčič

MI MED SEBOJ

zahvaljujemo se* čestitamo* voščimo* pozdravljamo

☼ Sedmega junija je praznovala svoj 80. rojstni dan **Zora PETRI-NJA** s Prečne poti v Portorožu. Iskreno ji čestitajo in ji želijo še na mnoga leta - sosedje.

☼ **Wanda** e **Dušan FABJAN** festeggiano il 9 luglio ben 37 anni di vita coniugale. A loro giungano gli auguri di ancora tanti anni di vita in comune, con serenità e salute, da tutti i numerosi amici.

☼ Vse najboljše za rojstni dan **Davidu DRUŽETA**, ki praznuje 6. avgusta - od vseh, ki ga imamo radi, posebej še od none in nonota.

☼ Otroci iz vrtca **BARČIČAA** Portorož z vzgojiteljicama **Loreno** in **Ireno** ter starši se iskreno zahvaljujemo ge. **Jelki** in g. **Emilu GRIZON** iz Nove vasi za prisrčen sprejem in pogostitev ob obisku na njihovi kmetiji.

☼ 7. in 8. junija smo v naši občini gostili **krvodajalce iz pobratene občine Castel Goffredo** v sosednji Italiji, obeležili **50-letnico krvodajalstva** in **140-letnico gibanja Rdečega križa** ter izpeljali **tradicionalni sprejem piranskih krvodajalcev - jubilanov za leto 2002**. Ob tej priliki se vodstvo Območnega združenja Rdečega križa Piran zahvaljuje za podporo in dragoceno pomoč: **Občini Piran, družinam**, ki so prostovoljno gostile italijanske krvodajalce (**LUSA, SMREKAR, CIMERMAN, UKOVIČ, JAKIČ, CERKVENIK, KANDUS, PALIAGA-JANKOVIČ, VUK, KNEZ, VALLUSSI, KRAJNC, RAŽEM, ŠUŠTERŠIČ IN ŽDRNJA**), donatorjema **Gašpar Gašpar Mišič-u** in **Sandiju Čeligo, Zavarovalniški hiši Slovenica, g. Dragu Žerjalu, portoroškemu župniku g. Francu Prelcu, g. Marsellu Marinšku, g. Sandru Kravanja, Epicentru Piran, Okolju Piran, Banki Koper, Skupnosti Italijanov občine Piran, ga. Ireni Dolinšek, Foto Quicklab Bernardin, posameznim prostovoljcem Rdečega križa (Danici Kekič, Ivanki Ploj, Stevu Jankoviču, Cesarini Smrekar, Vojku Grižonu in Marjani Markočič)** ter še mnogim drugim, ki so pripomogli k uspešni in izpeljavi tega organizacijsko zahtevnega projekta.

Območno združenje Rdečega križa Piran, pa se zahvaljuje tudi družbi **Casino Portorož** za podarjeni TV sprejemnik in videorekorder, ki bosta dragocena učna pripomočka pri izvedbi različnih programov in akcij.

☼ Vorrei ringraziare il **CORO DELLA COMUNITA' DEGLI ITALIANI DI PIRANO** guidati dalla prof. **Milada MONICA** per la commovente partecipazione all'apertura della mostra "Il lavoro di carpentiere di tempo fa" presentata ed allestita da mio padre **Davide Filipas**, uno degli ultimi maestri d'ascia. Per la gentile collaborazione si ringrazia anche **Vili PETRONIO, Vincenzo BARRILE** e **Lidija DODIG**. - Gemma Filipas

V Portorožanu, v rubriki **Mi med seboj**, lahko svoje čestitke, zahvale, voščila, pozdrave ipd. objavite brezplačno. Lahko jih posredujete telefonsko (05/674-09-47 ali 674-09-48, ob delovnih), po običajni in elektronski pošti (e-mail: ks.portoroz@amis.net) ali osebno, v uredništvo Portorožana (Obala 16/ 1.nad.) v Portorožu).

Presenetite in razveselite svoje prijatelje, sorodnike, znance in druge z objavo v Portorožanu!

PORTOROŽANOV MALI OGLASI

☼ Profesorica iz Lucije **INŠTRUIRAM ITALIJANŠČINO** in **SLOVENŠČINO** za osnovne in srednje šole, **LEKTORIRAM** vse vrste slovenskih besedil ter vsebinsko pripravljam in oblikujem (skupaj s postavitvijo HTML-ja) **SPLETNE STRANI**. Dosegljiva sem na tel.št. 041/437-852.

☼ **MOJ PAPAGAJ - NINFA** - išče družico! Če je kdo pripravljen odstopiti ali prodati samičko iste rase, naj prosim pokliče na tel.št.: 031/713437.

☼ Prodajam zares **malo rabljen orbitreck** za 30.000,00 tolarjev. Informacije na tel.: 05/674-41-95.

☼ **Podarim lesena polkna** za dvojne vrat, 3 okna, kuhinjska zastekljena vrata z okvirjem ter tuš kabino. Tel. 05/6746-515.

☼ Za eno leto **želiva garsonjero** Dejan 070-406-045, Dušan 070-395-880. Cena po dogovoru.

☼ **Za 10 dni želim najeti** manjši avto za moje potovanje v Bohinj in nazaj. Kilometrov bo maksimalno 400, cena za najem prosim naj bo zmerna. Javite se na 05/674-91-61.

☼ **Zelo stare ribiške mreže** ter dele in opremo starih bark kupim. Tel.: 673-25-47.

☼ Piran-mesto, **večje stanovanje kupim**. Tel.: 673-25-47.

☼ Naša Lili je skotila kar **osem psičkov**, mešančkom in med kokršpanjelom in terierom. **Za šest** (meseč in pol starih prisrčnih psičkov) še iščemo nov topel dom in ljubeče gospodarje. Kdor si želi štirinožnega prijatelja, mu ga podarimo. Pokličite na 041/892-175 (Irena Varušak) ali 031/573-447 (Bruno Varušak), Garibaldijeva 17, Lucija.

☼ Oddam dobro ohranjeno **zakonsko spalnico**. Pokličite na GSM 041/707-339.

Objava malih oglasov je v Portorožanu brezplačna (razen komercialnih oglasov obrtnikov, podjetnikov in pravnih oseb). Svoj mali oglas lahko sporočite po telefonu (05/674-09-47 ali 674-09-48, ob delovnikih), po običajni in elektronski pošti (e-mail: ks.portoroz@amis.net) ali dostavite osebno v uredništvo (v stavbi KS Portorož (1.nad. levo), Obala 16 v Portorožu).

Številka/Numero 6/7* julij/luglio 2003* letnik/anno XIII* Portorožan je vpisan v republiški register časopisov pod št. 990* izdajatelj in ustanovitelj: **KRAJEVNA SKUPNOST PORTOROŽ /COMUNITA' LOCALE DI PORTOROSE*** Naslov uredništva/ L'indirizzo della redazione: Obala 16, p.p. 46, 6320 PORTOROŽ/ Lungomare 16, 6320 PORTOROSE* **UREDNIŠTVO/REDAZIONE: Marko ZORMAN** (gl. in odg. urednik), **Mitja JANČAR, Rudi MRAZ, Vlasta IVANIČ-TURK, Nada KOZINA, Livija SIKUR ZORMAN, Cesarina SMREKAR*** urejanje: **Livija SIKUR ZORMAN*** računalniški prelom: **Edi ZADNIK*** tisk/stampa **PIGRAF, d.o.o. Izola** * izhaja: mesečno * naklada/tiratura 3.000*cena: 0 SIT. * Tel.uredništva: 05 674-09-47 ali 674-09-48* e-mail: ks.portoroz@amis.net * Internet: www.portorozan.tk V TEJ ŠTEVILKI SO SODELOVALI ŠE/A QUESTO NUMERO HANNO COLLABORATO: **Dragica MEKIŠ, Alja TASI, Tanja TOMIČ, Sebastjan JERETIČ, Špela PAHOR, Lea KALC FURLANIČ, Sonja POŽAR, Andrej ŽNIDARČIČ, Majda ČELIK** in še kdo.

BLAGOSLOV KIPA "MATERE UBOGIH"

"Kdor bo prišel v Portorož po zdravje, bo tu, ob kipu Matere ubogih, našel 'pravo' zdravje" je ob obredu blagoslovitve 14. junija dejal portoroški župnik g. Franc Prelec, ki je z gorenjskim župnikom g. Fonzijem Grojzdekom, ki se je tiste dni mudil v Portorožu zaradi misijona, v imenu koprskega pomožnega škofa dr. Jurija Bizjak blagoslovil kip Matere Božje ubogih, zavetnice Belgije.

Mati ubogih ob Koprski cesti - vpadnici v Portorožu. Z letošnjim 13. junijem se v cerkvenem koledarju začena praznovati dan ubogih.

Kip stoji na počiščenem in urejenem zemljišču ob zadnjem ovinku Koprške ceste, ki vodi v center Portoroža. Pred dvajsetimi leti (ko so zidali novo cerkev) so ga dobili v dar iz Belgije, iz znanega romarskega mesta **Banneux**. In od tedaj 'je čakal' na primerno mesto. Kip matere ubogih je prvo in edino božje znamenje v Portorožu, ki stoji izven cerkvene lokacije (če izvzamemo kamniti križ na Belem Križu, katerega ljudje jemljemo za versko obeležje - op.ured.). To krpico zemlje

so že leta 1888 avstrijski cesarji izbrali za postavitev nove cerkve, leta 1914 so jo kupili, leta 1926 pa je bil blagoslovljen temeljni kamen. Če ne bi bilo takrat gospodarske recesije in težkih okoliščin ob bližajoči se vojni, bi danes imeli v Portorožu primerno veliko cerkev v slogu starega hotela Palace. Po drugi vojni je bilo to zemljišče nacionalizirano in pred nekaj leti vrnjeno portoroški cerkvi, ki je pred kratkim za postavitev kipa pridobila vsa uradna dovoljenja.

Pa še o Marijinem kipu: v Banneux-ju je trinajstletni deklici leta 1933 v svojem osemkratnem prikazovanju Marija sporočila, da prihaja ljudem lajšati trpljenje. Od tedaj ni več pojmovana samo kot Jezusova mati, ampak tudi kot Mati 'ubogih'. **G. Prelec** pojasnjuje, da ne gre za gmotno uboštvo, temveč za mnoga druga uboštva, ki jih poraja materialno bogastvo sodobnega potrošniškega sveta. Govori o vseh vrstah zasvojenosti (od drog, od igre, od dela), o socialnem nemiru, o notranjem neskladju, o osamljenosti, odtujenosti idr. Skratka, o vseh človekovih moralnih in socialnih 'ranah', ki so posledica načina življenja v moderni civilizaciji.

Portoroška Mati ubogih je preproste oblike (takih enakih je po svetu 7000) in ravno njena preprostost priča njeno naklonjenost 'ubogim'. Glavo drži rahlo sklonjeno, milostno se nagiba k vsem (tako turistom kot domačim ljudem), kliče, naj se rešijo svojih 'ran', naj pri njej doživijo 'zdravje'.

Upamo, da bo v tem našem svojevrstnem koticu Slovenije, kjer se zdi, da samo materialno bogastvo kaj pomeni, ostal kip Matere ubogih neomadeževan, tako da bo lahko spo-kojno in dostojno s svojo simboliko služil

Ob blagoslovu kipa.

svojemu poslanstvu. Naj vsi tisti, ki čutijo, da v sebi nosijo 'uboštvo', razmislijo o njegovi vsebini. Portorož ni samo mesto zabave, hazarda in telesnega zdravja, je tudi kraj, kjer lahko (tudi ob Materi ubogih) najdemo samega sebe.

Lea Kalc Furlanič

* Kot je na naših festivalih običajno, se je tudi na letošnjem MMS zvrstilo kup nagrajencev, tako da je površnemu gledalcu ušlo, kdo je res na vrhu zmagovalne piramide (da ne omenjamo, da nepoučenemu včasih ni več jasno zakaj kdo kaj komu podeljuje). A nekako bi lahko izluščili, da je občinstvo (tisto v portoroškem Avditoriju in tisto, ki je festival gledalo preko TV ekranov in se je odločilo telefonsko glasovati) za zmagovalko izbralo popevčico Ti si ob meni v izvedbi mlade **Monike Pučelj**. Strokovnjaki (strokovna žirija) pa so izbrali **Slavka Ivančiča** s Ko mene več ne bo, za katero je napisal besedilo znani Mef.

* Na komunalnem podjetju Okolje so letos uvedli poseben pilotski projekt "**Ujemi poletni dan**", to je poseben paket, v katerega so zajeli in nato temeljito oklestili vse nujne stroške, ki bi jih imela povprečna slovenska družina z obiskom Portoroža. Ta paket so letos ponudili številnim slovenskim podjetjem, ki ga lahko po enkratni izjemno nizki ceni, kupijo zase, oziroma za svoje zaposlene. V Okolju pričakujejo, da bodo s prodajo teh paketov uspeli pridobiti tudi tiste slovenske goste, ki sicer niso nameravali obiskati Portoroža. Predvsem pa bodo pilotski projekt uporabili za pridobivanje logističnih in drugih potrebnih izkušenj za oblikovanje novih paketov za širše ciljne skupine gostov. In kaj zajema tak paket? Celodnevno parkiranje v garažni hiši Metropol, vstop na Plažo Portorož, najem ležalnika, senčnika (en senčnik menda daje senco trem osebam), kosilo (menu) v restavraciji Paco, povrhu pa še žetone presenečenja. Paket za eno osebo stane 3.500 SIT, za dve 5.500, trije bodo en dan v Portorožu uživali za 7.500 SIT, štirje pa za desetisočaka.

Odmev na članek Dogodek za Piran - razstava restavriranih starin, Portorožan št. 5, maj 2003

Ko imamo v našem domu kakšen star predmet, ki smo ga podedovali od družinskih prednikov, nam je lepo pri srcu. Istočasno se začnemo spraševati, kam naj postavimo starino, ko pa imamo stanovanje opremljeno po današnji modi. Drugo vprašanje pa je: ali se v starino splača vložiti delo in trud. Sama se ob takšni dilemi vedno prestavim v čas, ko je predmet nastal! Predstavljam si, kako ponosni so bili takratni lastniki na svoje pohištvo predvsem zato, ker je bilo vse izdelano ročno. Z veliko ljubeznijo so oblikovali vsak kos posebej! Mizice, stole, stenske ali stoječe ure, slike v pozlačenih okvirjih; nič zato, če so okraski na okvirjih le aplikati odliktov, nič zato, če so svetle podobe le kopije na papirju... Z okornimi rokami izrezljane svetnike - Križanega še posebno - so spretnejši radi izdelovali, vse to je bilo njihovo bogastvo!

Nikar ne pozabimo resnice: nova kultura raste le na temeljih stare! Narod, ki ne ohranja svoje kulturne dediščine, izgubi svojo identiteto. Zato nosi vsak star predmet v sebi poseben pečat nekega zdavnaj minulega časa in prav zaradi tega zasluži, da vložimo v njega nekaj svojega truda, saj jih tako ohranimo za prihodnje rodove. To so izdelki in pridobitve naših prednikov, ki so jih izročili nam, njihovim zanamcem. Ne pozabimo še, da nosi vsak predmet v sebi zgodovinsko, dokumentarno, umetniško (vse je umetnost, kar je ustvarila človeška roka) in družinsko, spominsko vrednost, ki nam pričara košček minulega časa.

Ko smo uredili ali zaščitili nek star predmet (kar je način dela tudi v študijskem krožku restavracije v Piranu), se pojavi nov problem: kam obnovljeni/restavrirani ali konzervirani predmet postaviti. Moje osebno mnenje

je: postavimo ga lahko kamorkoli v stanovanju. Ambientski v prostoru ne moti - celo opozarja na razliko med novo in staro izdelavo v različnem obdobju! Star predmet s svojo tiho govorico pripomore k toplemu domačemu vzdušju!

Pa še nekaj:

Ko je predmet, ki bi ga radi ohranili tako močno poškodovan, da ga ni mogoče v celoti obnoviti, predlagam, da si izberemo najbolj ohranjeni del predmeta, ga razstavimo in konzerviramo ter zaščitimo le ta, posamezni del. Po končanih postopkih ga lahko pritrđimo na novo leseno podlago ali podstavek. Tako urejeni košček uporabimo kot okras na steni ali kje drugje v stanovanju. Na tšak način ohranimo spomin na celoto in na osebe, ki so nam bile drage, a jih ni več med nami...

Ilonka Hajnal,

Muzejski tehnik - konzervator

ŠE O OTROŠKIH IGRALIH NA PORTOROŠKI PLAŽI

Mi starši se javnemu podjetju Okolje Piran zahvaljujemo za pojasnila v zvezi z otroškimi igrišči in z igrali na portoroški plaži ter njihovo nadaljnjo urejenostjo, ki so bila kot odziv na reportažo o pomanjkljivosti le-teh podana v prejšnji številki Portorožana. Zares upamo, da bo v prihodnje tako, kakor obljublja.

Zavedamo se, da ponavadi v naši državi zmanjka sredstev (ali pa so neprimerno porazdeljena) ravno za ureditev stvari, ki so za nas, navadne občane, zelo pomembne. Tako nam npr. najprej "padejo v oči" umazani pločniki, prepolni smrdljivi smetnjaki, nepokošene zelenice, razmajana in polomljena otroška igrala, cigaretni ogorki v mivki na plaži, in še bi lahko naštevali. Vendar naša kritična drža, kakor jo imenuje avtor pisma v odgovor, ne more koristiti ničemur in nikomur, če je javno ne izrazimo. Navkljub vsemu pa ostajajo danes (17.6.2003), ko to pišem, tista štiri igrala na portoroški plaži v takem klavnem stanju, kakršnega sem s slikovnim materialom podala v istem časopisu dva meseca nazaj (17.4.2003) in ne verjamem, da Okolje nima niti za dve prikolici gramoza, malo betona in nekaj delovnih ur, da bi to odpravilo. Razlika je le v tem, da je stajalo tiste "sporne" gugalnice premeščeno na prostor izven ograje otroškega parka, vendar še vedno nanj ni obešena veriga z gugalnikom. V izolski občini je dovolj le en sam telefonski klic na komunalno, pa je v nekaj dneh poskrbljeno za nanos svežega gramoza in zavarjenje verige na gugalnicah mestnih igrišč.

Tako, pa naj še kdo reče, da si privatna otroška zabavišča, nogometna igrišča, montažni bari in drugi podobni objekti (s katerimi upravljalec trži) ne "prisvajajo" plažnega prostora (op. upam, da bralci tokrat pravilno razumejo - glede na to, da je med narekovaji - drugoten pomen besede prisvajati).

Lea Kalc Furlanič

Lucijski osnovnošolci so spet tekli kros

Učenke in učenci osnovne šole Lucija so 28. maja in 4. junija na Formi prvi tekli tradicionalni šolski kros, ki ga pripravijo vsako leto učitelji športne vzgoje. V lanskem šolskem letu je kros odpadel, ker niso uspeli najti nadomestne primerne proge (nekaj zadnjih let so tekli na prostoru, kjer danes stoji teniški stadion). Tokrat pa so tekmovali v parku Forme viva, za kar se imajo zahvaliti direktorju Obalnih galerij Piran g. Toniju Biloslavu. Za kros jim je bilo naklonjeno tudi vreme, tako je bilo tekmovanje še posebej uspešno. Najboljši in najboljše bo bili-e:

1. razred deklice: 1. Katja Cerković; 2. Šiva Rustja; 3. Jana Obrenović; 1. razred dečki: 1. Florijan Božič; 2. Jan David; 3. Damir Bartulović; 2. razred deklice: 1. Maja Maruško; 2. Aida Đulbić; 3. Maja Džakić; 2. razred dečki: 1. Jan Barbarič; 2. Aron Čaušević; 3. Luka Čandek; 3. razred deklice: 1. Kim Pletikos; 2. Urška Grbac; 3. Taja Majer Fišter; 3. razred dečki: 1. Marko Grossi; 2. Eugen Čopi Gorišek; 3. Mitja Delfar; 4. razred 9-letka deklice: 1. Pela Krašna; 2. Tea Furlan; 3. Nika Nusdorfer; 4. razred dečki: 1. Uroš Kveder; 2. Aleks Cvetičanin; 3. Amir Mulalić; 4. razred 8-letka deklice: 1. Sara Vidic; 2. Martina Mahnič; 3. Paolina Grčar; 4. razred dečki: 1. Eugen Sumić; 2. Luca Bezjak; 3. Timotej Rot; 5. razred deklice: Ariana Simčić; 2. Lara Ličen; 3. Ivana Potočnik; 5. razred dečki: 1. Uroš Marković; 2. Tonči Jurišević; 3. Gregor Nusdorfer; 6. razred deklice: 1. Mojca Marič; 2. Amanda Tahirović; 3. Nola Zadković Lukin; 6. razred dečki: 1. Teo Čeligo; 2. Rok Bužekijan; 3. Alen Redek; 7. razred deklice: 1. Anja Kopic; 2. Barbara Varezić; 3. Manja Majer Fišter; 7. razred dečki: 1. Andrej Kraševc; 2. Luka Kleva; 3. Patrik Mikac; 8. razred deklice: 1. Anja Marković; 2. Ingrid Jureković; 3. Tina Jazbec; 8. razred dečki: 1. Adis Hamzabegović; 2. Luka Bahor; 3. Sebastjan Plahut.

Nova otroška igrala v Piranu

Junija so se piranski otroci najbrž razveselili novih vzmetnih gugal, ki so jih delavci Javnega podjetja Okolje Piran namestili na kopališču Riviera ob vstopu v mesto ter na platoju pred cerkvijo Marije zdravja pri svetilniku na Punt. Okolje pa ureja še dokumentacijo za ureditev parka z otroškimi igriščem na začetku Rozmanove ulice, načrtovana pa je tudi ureditev dveh, že precej dotrajanih otroških igrišč v Luciji.